



Natečajna naloga:

PARK SLOVENSKE HIMNE V KRANJU

kazalo

1 obravnavano območje

4

2 koncept

- 2.1 koncept zasnove
- 2.2 koncept zasaditve

5

3 opis rešitve

6

4 tehnično poročilo

- 4.1 odstranitvena dela
- 4.2 pripravljalna dela
- 4.3 zemeljska dela
- 4.4 materiali
- 4.5 detajli
- 4.6 popis sadik

8

5 zasaditveni načrt

6 urbana oprema

8 prostorski prikazi

9 viri

8.1 floris
8.2 prerezi
8.3 perspektive

20

22

32

38

1 obravnavano območje

Natečajno območje se nahaja v jedru mesta Kranj. Gre za 1.263 m² površine v obliki podolgovatega pravokotnika s stranicami cca. 60 x 20 m. V park se dostopa z Gregorčičeve ulice na zahodni strani. Območje se nahaja tik ob Prešernovem gaju - stikata se na severni parcelni meji natečajnega območja. Prostor razmejuje visok zid, ki območji fizično ločuje in predstavlja močno vizualno bariero. Območje novega parka Slovenske himne je zamejeno tudi na vzhodni in južni parcelni meji.

Park slovenske himne je vsebinsko povezan s Prešernovim gajem. Kljub fizični ločenosti enega in drugega območja, ki jo ustvarja prej omenjeni zid, se z uporabo sorodnih ementov, materialov in seveda vsebine, dopolnjujeta. Zato vsakdo ob obisku obeh ureditev občuti skladnosti med ureditvama.

Park ni namenjen zgolj posvetitvi pesnikov slovenskih himen, temveč prebivalcem mesta Kranj nudi novo zeleno površino, ki dodatno krepi estetsko vrednost mesta in viša kakovost bivanja prebivalcev mesta Kranj.

Ureditev obenem predstavlja reprezentančno potezo v prostoru, saj vključuje mnoge simbole slovenskega naroda. Poleg vsakdanje uporabe je park namenjen tudi izvajanju spominskih slovestnosti, predvsem počastitvam slovenskih pesnikov Franceta Prešerna in Simona Jenka, izobraževanju o niju in arheološkem najdišču, na katerega je park umeščen, primarno pa sprostitvi.

2 koncept

koncept ureditve

Podlago za razmislek o sporočilnosti ureditve je predstavljalo vprašanje »Kaj je sodobna spomeniška ureditev?«, ki je navedeno v natečajni dokumentaciji. Himna je simbol naroda, zato so se ideje v nadaljevanju osredotočile na simbole, ki so edinstveni za Slovenski narod. Nadaljna vprašanja so bila: »Kaj nas loči od drugih narodov, kaj nas povezuje, kaj je tisto, kar nam je vsem skupno, ter kako to udejantiti v prostoru«.

Lipa

Pomen in vloga lipe segata daleč v preteklost, še v obdobja, ko nacionalno samozavedanje ni bilo oblikovano. Lipe so največkrat zasajene ob pomembnih objektih, znano pa je, da so nekoč lipe sadili tudi ob posebnih priložnostih.

V obdobju narodnega prebujanja Slovencev je postala lipa eden izmed simbolov slovenstva. Na dan razglasitve neodvisnosti in državne suverenosti Republike Slovenije je bila pred slovenskim parlamentom na Trgu republike zasajena prav lipa. Tradicijo sajenja lip ob pomembnih dogodkih se ohranja še danes. Zato tudi rešitev, ki bo predstavljena v nadaljevanju, v zasnovi vključuje pet malo listnih lip (*Tilia cordata*).

Čebela

Slovenski narod je narod čebelarjev. Ne le da je bil začetnik modernega čebelarstva in najboljši poznavalec čebel Slovenec Anton Janša, Slovenija ima danes tudi največ čebelarjev na prebivalca na celem svetu. Tudi kranjska sivka (*Apis mellifera carnica*), avtohtona vrsta čebele, je zaščiten. Je naključje, da je zanj značilno, da je je delavna in mirna?

Simbol čebele in čebelarstva se v zasnovi izraža na dva načina:

- Elementi so konstruirani na mreži heksagonov. Različno veliki šestkotniki nudijo podlago za animativno programsko členitev, obenem pa asociirajo na čebelje satovje. Heksagonalno obliko nakazujejo mnogi elementi: podest, klopi (tip II) in dvignjene grede. Po obodu šestkotnikov so speljane peščenepoti, ki jih centralno prečita lakovanac ceremonialna pot, ki vodi do prostora namenjenega izvajanju protokola ob slovesnostih.
- Drugi način pa čebele dobesedno povabi v prostor. Park je zasnovan tako, da ga z vseh strani obdaja cvetoča trata, ki je ne le vizualno privlačen element, ki ne potrebuje veliko vzdrževanja, temveč tudi zvišuje biodiverzitetu v prostoru in nudi kakovostno pašo oprasovalcem.

Podeželje

Travniki, cerkve na vzpetinah, polja in majhne vasice – vse to se izriše pred očmi, ko je govora o slovenskem podeželju. Podeželje predstavlja pomemben del identitete slovenskega naroda. Kljub modernizaciji in globalizaciji se je podeželje v Sloveniji uspešno ohranilo in ostaja za mnoge Slovence eden izmed simbolov naroda.

Podeželjski pridih v zasnovi ustvarijo zasaditve okrasnih trav. Ob pihanju vetra priključijo spomine na še nepokošene travnike zrele za košnjo. Taktilni učinek ni edina prednost uporabe okrasnih trav, te so hkrati tudi nezahtevne glede rastišča in splošno dobro prilagodljive.

koncept zasaditve

Tako kot grajeni elementi je tudi vegetacija v parku premišljeno izbrana in na rahločuten način predstavlja simbole slovenskega naroda. Zasaditev vključuje avtohtone rastline na ozemlju Slovenije ali pa njihove kultivarje.

Simbolnosti v prostoru ne vnašajo le lipe, travniško cvetje in okrasne trave. Simbolno vrednost ima tudi zasaditev okrasnih trajnic v visokih gredah, ki je zasnovana v z namenom, da poustvari barve vseh Slovanov: belo, rdečo in modro. Beli, modri in rdeči odtenki tekom leta krasijo štiri zrcalno simetrično postavljene dvignjene grede. Prvi par teh gred je ob vhodu v park, drugi pa ob prostoru spomina. Preostali dvignjeni gredi sta zasajeni z višjimi cvetočimi trajnicami s cvetovi v krem barvi. Takšna nevtralna zasaditev uokvirja ureditev, brez da bi zasičila prostor. Zasaditev dopolnjuje simbolno sporočilnost grajenih elementov in usmerja pozornost proti pomembnim točkam v parku.

Grede se lahko dopolni s čebulnicami kot so na primer zvončki (*Galanthus* sp.), če naročnik želi povečati atraktivnost zasaditev v spomladanskem času.

3 opis rešitve

idejna zasnova

Idejna zasnova parka slovenske himne v Kranju je prežeta s simbolizmom. V rešitev so vključeni vsi simboli, ki so bili opisani v prejšnjem poglavju. Z uporabo specifičnih principov urejanja in oblikovanja prostora obiskovalcu ureditev na vsakem koraku razkriva simbole slovenskega naroda.

Območje se na Prešernov gaj, s katerim si deli severno parcelno mejo, naveže in ustrezno dopolni. V duhu kolektivizma, a vendar ločeno, sta v parku oba pesnika predstavljena na subtilen način, popolnoma brez uporabe neposrednih obeležji.

Z oblikovnega vidika je celotna zasnova rezultat nizanja različnih elementov na mrežo heksagonov, ki jih predeljuje glavna os. Oblikovanje in razmestitev poti, klopi, dvignjenih gred, zasaditev in dreves je osno simetrična, a kljub temu atraktivna. Simetrijo se dandanes pogosto označuje za zastarel način urejanja prostora, v krajinski arhitekturi jo povezujejo z obdobjem baroka. Kombinacija osrednje osi in diagonal nudi ogrodje za dinamično umeščanje elementov.

Simboli Slovenskega naroda oz. poustvarjanje le teh v prostoru so predstavljali podlago za oblikovanje rešitve. Simbolizem je igral pomembno vlogo pri vseh oblikovalskih odločitvah kot na primer pri razmestitvi elementov ali izboru materialov. Prednostno so uporabljeni trajnostni principi urejanja prostora in materiali lokalnega izvora. Skladnost z okolico se zagotovi tudi z uporabo avtohtone vegetacije.

Rešitev vpoštevava postavljene smernice in določila, ki so zastavljena v natečajni dokumentaciji.

Okvirno je investicija ocenjena na približno 40.000,00 €. V ceno niso všteti stroški izvedbe (plačilo fizičnega dela). Ker se cene gradbenih materialov, vegetacije in urbane opreme spreminjajo, je cena projekta zgolj okvirna.

	CENA (€)
MATERIALI	12.874,84
ZASADITEV	4.032,25
URBANA OPREMA	22.443,20
IZVEDBA	00,00
	39.350,29

navezava na Prešernov gaj

Severno mejo si park deli s Prešernovim gajem. Območji razmejuje visok kamnit zid. Bariera preprečuje vzpostavljanje vizualne povezave med enim in drugim območjem. Zato se zasnova parka Slovenske himne na Prešernov gaj navezuje preko uporabe sorodnih elementov in materialov.

Podobnost med ureditvama se zazna že ob vhodu. Tako kot pred Prešernovim gajem se tudi pred parkom Slovenske himne pločnik razširi. Zaradi te razširitve se na Gregorčičevi ulici predvidi ukinitvev treh bočnih parkirišč.

Naslednjo povezavo med gajem in parkom predstavlja tlakovanje. Tako kot nekatere poti v Prešernovem gaju, je v parku Slovenske himne glavna ceremonialna pot tlakovana z naravnim kamnom.

Glavno povezavo med območjema pa predstavlja vsebina – v Prešernovem gaju sta France Prešern in Simon Jenko predstavljena figuralno, v parku Slovenske himne pa diskretno in subtilno. Spomin nanju ohranjajo med drugim poti, preko katerih obiskovalec spozna njuno življenje. Ti sprva ločeni poti se na osrednji točki park združita. Tu je prostor namenjen počastitvi obeh himen – Zdravljice in Naprej zastave slave! ter obeh pesnikov.

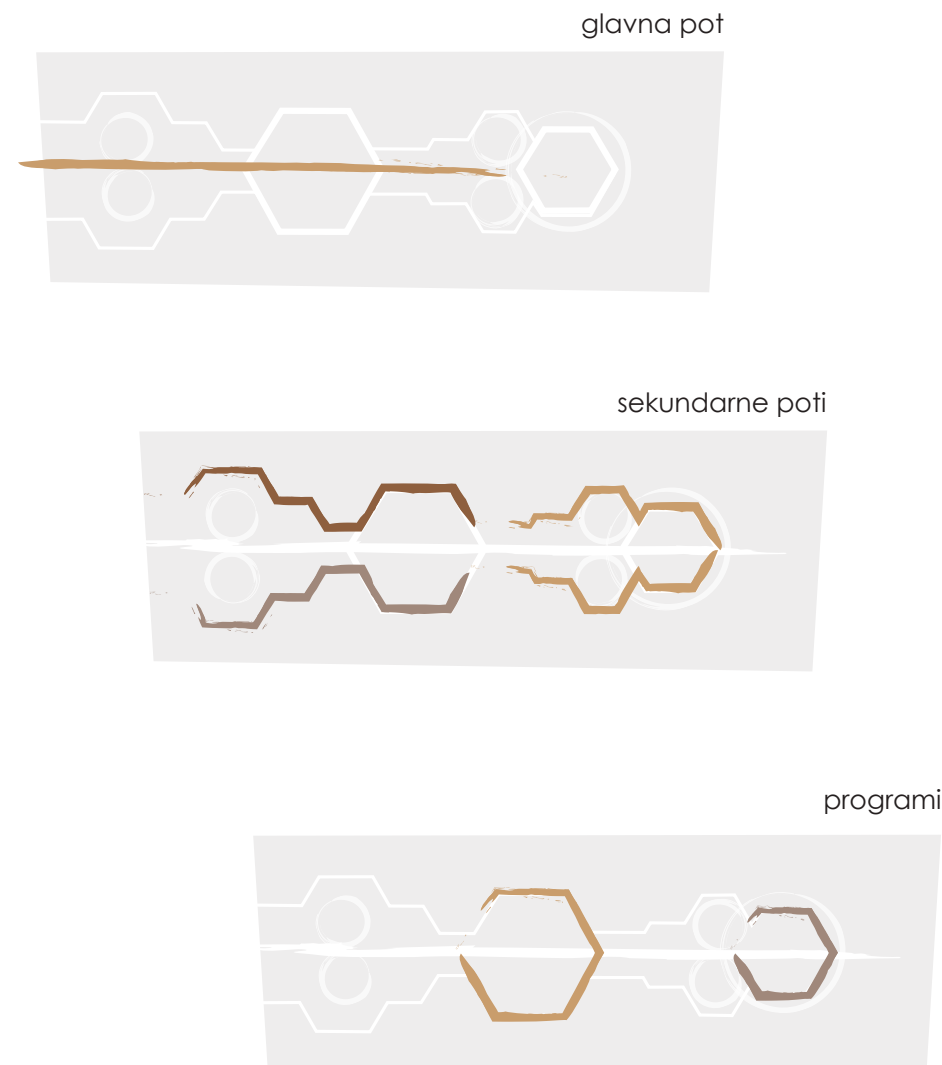
poti

V parku Slovenske himne je več tematskih poti. Krožna peščena pot, ki je speljana po obodih heksagonov, je na zahodni polovici namenjena predstavitvi pesnikov, čigar pesmi sta osnova za nastanek parka. Ob peščenih poteh so umeščene klopi tipa I. Severna pot je posvečena Francetu Prešernu, južna pa Simonu Jenku. Poti se skleneta z glavno potjo pred osrednjim prostorom, ki je namenjen predstavitvi obeh himen in slavnostnim počastitvam. Do osrednje ureditve se dostopa tudi po ravni z naravnim kamnom tlakovani poti. Ta je širša (š: 2 m) kot peščene (š: 1,5 m) in omogoča direkten dostop do osrednjega prostora. Skundarne peščene poti pa nudijo možnost za intimen dostop oz. neopazen umik.

Poti na vzhodni polovici ureditve so peščene in nakazujejo obliko heksagonov. Vodiijo do druge programske vsebine v parku - območja, kjer je predstavljeno arheološko najdišče, v katero je park umeščen. Ob teh poteh je šest klopi tipa I, na naslonjalih katerih so izpisane informacije o najdišču. Ta predel je odmaknjen od živahnega uličnega življenja. Nahaja se pod drevesnimi krošnjami in ustvarja intimen prostor namenjen počitku, sprostitvi in igri.

programi

V parku sta predstavljeni dve vsebini. Zahodna polovica zajema obsežnejši del ureditve, ki je namenjen predstavitvi pesnikov ter himnen. Vzhodna polovica predstavi območje, kjer se park nahaja. Gre namreč za arheološko najdišče.



drevnina in zasaditve

Uporabljena vegetacija je avtohtona. Razmestitev dreves in posameznih zasaditev dopolnjuje in dodatno poudarja preostale elemente, ki sestavljajo ureditev.

Nižja zasaditev v barvah slovenske zastave obiskovalca ob vstopu v park usmeri na eno izmed poti.

Osrednjo pot uokvirjata dve malo-listni lipi (*Tilia cordata*), ki delujeta kot portal v svečani predel ureditve. Pred osrednjo točko, kamor sta umeščena drogova za zastave, je na vsaki strani zasaditev v nevtralnih barvnih tonih. Ti ne konkurirata zasaditvama v osrednjem predelu, ki delujeta kot odmev heksagonalne forme centralno postavljenega podesta. Osrednja zasaditev je tako kot zasaditev ob vhodu odeta v bele, rdeče in modre odtenke, a je za razliko od prve bolj pestra in bujna.

Peščene poti v zahodni polovici parka spremljajo zasaditve okrasnih trav – te z valovanjem v vetru predramijo asociacije na podeželje.

Na zahodni polovici ureditve so zasajene tri malo listne lipe (*Tilia cordata*), ki nudijo prijetno senco, kakovostno mano opravevalcem in dodatni habitatni prostor za živali, ki domujejo v urbanem okolju.

Površina, ki je namenjena klasični trati, je minimalna. Območja klasične trate se nahajajo med potmi, celotno ureditev pa obkroža cvetoči travnik. Takšna ureditev je bolj trajnostna in ekonomična (manjše potrebe po vzdrževanju), viša biotsko raznovrstnost in je estetsko veliko prijetnejša na pogled.

Vzhodna in južna parcelna meja je zamejena z živo mejo (*Ligustrum vulgare*), ki dopolnjuje intimen značaj območja.

4 tehnično poročilo

4.1 odstranitvena dela

Izvede se odstranitev ostankov nekdanjega hruškovega drevoreda (drevesnih panjev) in preostale samonikle drevnine, odstrani se pot iz tlakovcev in ostanek vodnjaka. Z odpadnim materialom se ravna skladno z Uredbo o ravnanju z odpadki, ki nastanejo pri gradbenih delih (Uradni list RS, št. 34/08).

ELEMENT ZA ODSTRANITEV	KOLIČINA	ENOTA
TLAK		
	68,80	m²
DREVESNI PANJI		
	5	kom.
OSTANKI VODNJAKA		
	1	kom.

4.2 pripravljalna dela

Gradbišče se pred pričetkom del pripravi na gradnjo. Površino se očisti in pripravi na nadaljnje posege. Izvesti je potrebno vsa geodetska dela potrebna za zakoličbo, sledi zakoličba obstoječih komunalnih vodov. Sledi označevanje sadilnih mest in območji gredic. Opis del sledi v poglavju 4. Setvena in sadilna dela.

Pred posegi se orodje in mehanizacijo očisti in s tem prepreči vnos plevelov in invazivnih rastlinskih vrst. Za gradnjo in urejanje terena se uporabi zemljina, ki zagotovljeno ne vsebuje organskih ostankov (semen, korenik, listja, vej itd.) samoniklih in tujerodnih rastlinskih vrst, plevelov in kamenja premera >5 cm.

Po odstranitvi obstoječe vegetacije in ostalih površin se pred začetkom gradbenih z obstoječih zatravljenih površin, na katerih bo prišlo do posegov, odstrani zgornjo plast zemlje v debelini 20 cm in shrani na kup (zasipnico). Opis del sledi v poglavju 3. Zemeljska dela.

OPIS DELA		KOLIČINA	ENOTA	CENA (€)/ENOTO	CENA (€)
1.1	Izmera				
	peščene poti	258,8	m²		
	tlak	117,8	m²		
	trata	89	m²		
	cvetoča trata	816	m²		
	grede – trajnice	78,2	m²		
	grede – gmovnice	16,3	m²		
1.2	Čiščenje terena				
A	odstranjevanje smeti in drugih ostankov;	1263	m²		
	odstranjevanje kamenja premera >5 cm;	1263	m²		
	odstranjevanje odmrlih delov rastlin	1263	m²		
1.3	Zakoličba				
A	sadilne luknje	5	kom.		
B	grede	17,20	m²		
C	dvignjene grede	44,12	m²		
D	zastave	2	kom.		
	klop (tip 1)	10	kom.		
F	klop (tip 2)	2	kom.		
G	podest	1	kom.		

4.3 zemeljska dela

Za vsa zemeljska dela veljajo določila standarda SIST DIN 18915:2019 (Uporaba rastlin pri urejanju zelenih površin - Zemeljska dela).

Odgrnitev živice in njeno skladiščenje

Z živico je treba med gradnjo in po izgradnji zagotoviti racionalno ravnanje. Prst se mora odstraniti tako, da se ohranja njena plodnost in količina. Z obstoječih zatravljenih površin, na katerih bo prišlo do posegov, se odstrani zgornjo plast zemlje v debelini 20 cm. Prepreči se mešanje živice in mrtvice, živica naj obenem ne vsebuje tujkov (gradbenih in organskih materialov). Odgrnjeno živico se ustrezno shrani znotraj gradbišča v zasipnicah (maksimalne višine 100 cm); če je predvideno daljše shranjevanje (več kot 3 mesece), jo je treba začasno zazeleniti (semena morajo ustrezati SIST DIN 18917: 2019). Po zasipnicah se ne sme voziti. Pred ponovnim razprostiranjem in dodajanjem snovi za izboljšanje je treba živico presejati in odstraniti kamenje ter večje dele rastlin (>5 cm). Po končanih delih se živico razgrne po območjih, ki se jih ponovno zatravi oziroma shrani do pričetka saditvenih del, ko se živico po potrebi dodaja. Presežek se lahko uporabi za izdelavo zemeljskih nasipov.

Oblikovanje reliefa

Oblikovanje reliefa se zaradi specifičnih zahtev na območju ne izvaja. Izkopi se izvedejo zgolj za namen izvedbe utrjenih površin, setve trave ali sajenja trajnic in dreves.

Izkopi

Po odstranitvi živice se s površin, na katerih so predvidene tlakovane in utrjene površine, odstrani preostali odvečni

material. V kolikor se izkaže, da je material primeren, ga je potrebno skladiščiti v območju gradbišča in ponovno uporabiti. Planum izkopa se natančno planira ter mehansko utrdi. Neprimeren material se odpelje na deponijo, ki jo zagotovi izvajalec.

Grajene površine

Zelene površine

Večji delež (915,65 m²) površin obravnavanega območja predstavljajo zatravljene površine, ki se delijo glede na rabo travne mešanice na območja klasične trate (96,65 m²) in cvetoče trate (816 m²).

Ureditvi gred, kjer so zasajene okrasne trave, je namenjeno manjše območje (17,20 m²). Okrasne trajnice se zaradi želje po čim manjšem poseganju v globlje plasti zemljine izvede z dvignjenimi gredami (44,15 m²).

Območja se po izvedbi gradbenih del pripravi za setev in sajenje. V čimvečji meri se ohrani obstoječo travno rušo in na poškodovanih mesti doseje tratno mešanico. Na obstoječo travno rušo se seje 1/3 priporočene količine semenske mešanice.

V primeru, da je travna ruša poškodovana, se opravi predpriprava rastnega sloja in nosilnih tal skladno z SIST DIN 18915:2019. Opravi se prekopavanje in rahljanje. Za vse posege se uporablja živico, ki je bila odstranjena pred pričetkom del (v primeru, da je ta kvalitetna), sicer sledi nabava in dovoz rodovitne zemlje. Debelina rodovitne prsti na zatravljenih območjih je min. 20 cm. Živici se na območjih

zatravitve doda kremenčev pesek (0,2–2 mm) 65–85%, glina <15 % in humus 4-5 % ter zagotovi pH 6.

Nivo zemlje se zravna na 1 cm +/- končno niveleto (upoštevata se posedanje). Fini planum se uredi v skladu z načrtom krajinske arhitekture. Navezave na obstoječ teren se izvedejo zvezno, v najmanjših možnih naklonih. Utrjeni fini planum se višinsko poravna z robniki, tlakovanimi površinami in peščenimi potmi.

Sestava trate

- travna ruša
- min. 20 cm humuzirano
- temeljna tla

OPIS DELA		ENOTA	KOLIČINA	CENA (€)/ENOTO	CENA (€)
3.1	Varovanje živice				
A	izkop do 15 cm globine;	m ³	61,53		
B	shranjevanje na začasni deponiji v obliki zasipnic višine max. 100 cm;	m ³	61,53		
3.2	Oblikovanje reliefa				
3.2.1	Izkopi				
A	Izkopi se izvedejo za namen izvedbe utrjenih površin, setve trave ali sajenja trajnic in dreves.				
3.3	Grajene površine				
3.3.1	Zelene površine				
A	obstoječo travno rušo se na območjih, kjer je predvidena pohodna trata in cvetoča trata, ohrani in sanira;				
B	zračenje travne ruše;				
C	zapolnitev praznih mest v obstoječi trati; ročna setev pravilne travne mešanice; v primeru sanacije obstoječe travne ruše se uporabi 1/3 priporočene količine travne mešanice;	m ²	915,65		

Tlakovane in utrjene površine

Pohodne površine namenjene peš prometu predstavljajo utrjene peščene poti širine 1,5 m (159 m²) in osrednja ceremonialna pot tlakovana s tonalitnimi kockami širine 2 m (101,4 m²).

Sestava peščene poti (š: 1,5 m)

- zaščitna plast: 3 cm pesek; 0/8 mm
- obrabna plast: 10 cm drobljenec; 0/16 mm
- nosilna plast: 15 cm drobljenec; 0/32 mm
- tamponski sloj: 20 cm drobljenec/prod, 0/32
- ločilni sloj (Polydren PP500 ali enakovredno);
- temeljna tla

Sestava tlakovanih površin (š: 2 m)

- tonalitne kocke 5x5x5 cm;
- (fuge š:10 mm/fugirna masa odporna na soli XF3 in XF4);
- cementna malta (odporna na soli XF3 in XF4);
- ločilni sloj (Polydren PP500 ali enakovredno);
- mikroarmirana AB plošča C30/37 (odporna na soli XF3 in XF4);
- asfalt AC 22 base B50/70 A3;
- utrjeno nasutje/tampon 0/32;
- temeljna tla

	OPIS DELA	ENOTA	KOLIČINA	CENA (€/ENOTO)	CENA (€)
2.3.2	Tlakovane in utrjene površine				
2.3.2.1	Peščene poti (š: 1,5 m)	m ²	220,78		
A	zakoličba;				
B	izkop do globine 50 cm; izvedba odvodnjavanja (naklon 2%);	m ³	110,40		
C	skladiščenje izkopenega materiala na začasni deponiji;	m ³	110,40		
D	dobava in vgradnja ločilnega sloja iz geosintetika 500 g/m ² (Polydren PP500 ali enakovredno);	m ²	220,78	2,25 €/m ²	496,75
E	dobava in vgradnja tamponskega sloja (prod 0/32mm); debelina 20 cm; utrjevanje;	m ³	44,15	13,32 €/m ³	588,15
F	dobava in vgradnja aluminijastega ločilnega traku med trato in tlakovanjem;	m	220,87	8,90 €/m	1.965,74
E	dobava in vgradnja nosilne plasti (drobljenec 0/32mm); debelina 15 cm; utrjevanje;	m ³	33,12	11,12 €/m ³	368,26
G	dobava in vgradnja obrabne plasti (drobljenec 0/16mm); debelina 10 cm; utrjevanje;	m ³	22,08	12,32 €/m ³	272,00
I	dobava in vgradnja zaščitne plasti (pesek 0/8); debelina 3cm;	m ³	6,62	17,06 €/m ³	113,72

	OPIS DELA	ENOTA	KOLIČINA	CENA (€/ENOTO)	CENA (€)
2.3.2.2	Tlakovana pot (š: 2m)	m ²	101,40		
A	zakoličba;				
B	izkop do globine 60 cm; izvedba odvodnjavanja (naklon 2%);	m ³	60,84		
C	skladiščenje izkopenega materiala na začasni deponiji;	m ³	60,84		
D	utrjevanje podlage				
F	dobava in vgradnja tamponskega sloja (tampon 0/32); debelina 30cm; utrjevanje;	m ³	30,42	12,32 €/m ³	374,77
G	vgradnja asfalta AC 22 base B50/70 A3; debelina 6 cm; vgradnja mikroarmirane AB plošča C30/37 (odporna na soli XF3 in XF4); debelina 18 cm;	m ³	6,08	1,8 €/m ³ 30 €/m ²	10,95
H	dobava in vgradnja ločilnega sloja iz geosintetika 500 g/m ² (Polydren PP500 ali enakovredno);	m ²	21,20	45 €/m ³ 250 €/m ²	954,00
I	cementna malta (odporna na soli XF3 in XF4); debelina 6 cm;	m ³	101,40	2,25 €/m ²	227,34
J	naravni kamen; debelina 5 cm;	m ²	6,08	6 €/m ³ 100 €/m ²	36,48
G	fugiranje (fuge š:10 mm/fugirna masa odporna na soli XF3 in XF4);	m ²	101,40	50 €/m ² 3,45 €/kg	5.070,00 4.432,35

Zasaditev

Trajnice

Ob ceremonialni poti na zahodni polovici ureditve se izvede 6 dvignjenih gred. Oblika in lokacija je razvidna iz načrta (Risba 1: Dvignjene grede). Grede so izdelane iz macesnovega lesa. Les je impregniran s sredstvi, ki ustrezajo zahtevam SIST EN 335-2, 4 razred.

V dvignjene grede se sadi okrasne trajnice. Za zapolnitev dvignjenih gred se uporablja živico, ki je bila odstranjena pred pričetkom del (v primeru, da je ta kvalitetna), sicer sledi nabava in dovoz rodovitne zemlje. Debelina rodovitne prsti je min. 20 cm. Živici se na območjih zatratitve doda mineralna gnojila.

Okrasne trave

Ob poteh na vzhodni polovici ureditve se izvedejo grede (17,20 m²), kjer bodo zasajene okrasne trave. Globina prsti znaša min. 30 cm. Živici se na teh območjih doda organska gnojila. V jeseni se opravi predpriprava tal. Ta vključuje plitvo prekopavanje, grobo niveliranje, dodajanje peska, šote in gline, njivske zemlje (35 %), kremenčeve mivke (50 %), šote in komposta (15 %) in frezanje. V času pred saditvijo površine prekopljemo do 30 cm globine.

Zasaditev okrasnih trav

- min. 30 cm humuzirano
- temeljna tla

Grmovne vrste

Na južni in vzhodni parcelni meji bodo zasajene grmovnice (živa meja). Globina prsti znaša min. 30 cm. Živici se na teh območjih doda organska gnojila. V jeseni se opravi predpriprava tal. Ta vključuje plitvo prekopavanje, grobo niveliranje, dodajanje peska, šote in gline, njivske zemlje (35 %), kremenčeve mivke (50 %), šote in komposta (15 %) in frezanje. V času pred saditvijo površine prekopljemo do 30 cm globine.

Zasaditev grmovnic

- min. 30 cm humuzirano
- temeljna tla

Drevesne vrste

Na območju sajenja dreves se na prej zakoličenih mestih izvede izkop sadilnih lukenj. Opis del v poglavju 4. Setvena in sadilna dela

OPIS DELA		ENOTA	KOLIČINA	CENA (€)/ENOTO	CENA (€)
2.4.1	Okrasne trajnice				
A	konstrukcija pravilno dimenzioniranih dvignjenih gred (višine min. 20 cm); umestitev gred v prostor;	m²	44,12		
		kom.	6		
B	zapolnitev gred z rodovitno zemljo (min. 20 cm) in dodajanje	m³	8,83		
	– peska,				
	– gline (<15%),				
	– njivske zemlje(35%),				
	– kremenčeve mivke (50%),				
	– šote in				
	– komposta (15%);				
2.4.2	Okrasne trave				
A	plitko prekopavanje tal jeseni	m²	17,20		
B	groba nivelacija	m²	17,20		
C	dodajanje	m²	17,20		
	– peska,				
	– gline (<15%),				
	– njivske zemlje(35%),				
	– kremenčeve mivke (50%),				
	– šote in				
	komposta (15%);				
E	pred sajenjem prekopavanje do globine 30 cm	m³	5,34		
2.4.2	Drevesne vrste				
A	zakoličba sadilnih mest	kom.	5		
B	izkop pravilno dimenzioniranih sadilnih lukenj (prostornine min. 12 m²);	kom.	5		
C	odstranjevanje neustreznega substrata; skladiščenje izkopanega materiala na začasni deponiji;	m³	60		
D	izkop pravilno dimenzioniranih sadilnih jam (globine min. 1,5 m, površina drevesnega kolobarja min. 6,25 m²)	kom.	5		

Izvajalec je zavezan k dvoletnemu vzdrževanju investicije oziroma vzdrževanja do končne dobe vraščanja. Sadike ustrezajo Evropskemu tehničnemu in kakovostnemu standardu.

Splošna določila

Saditvena dela potekajo med mesecem oktobrom in aprilom. V primeru, da so tla na območju težka, se priporoča spomladansko sajenje.

Nabava

Raztovorjen material se preveri z dobavnico. Sadike se primerno skladišči (zakop rastlin z golimi koreninami), če se sajenje ne opravi v roku 48 ur po dostavi, sicer se opravijo saditvena dela takoj po prejemu sadik. Vsaka pošiljka sadik mora biti opremljena z etiketo, na kateri morata biti zapisani ime in količina. Sadike morajo biti opremljene tudi s podatki pridelovalca. Označen mora biti velikostni razred sadike in število presajanj. Če dostava poteka ob temperaturnih ekstremih ($>25^{\circ}\text{C}$ in $<-2^{\circ}\text{C}$), se prevzem odloži. Sadike se nabavijo po pogojih PZR in po terminskem planu. Če predpisanih sadik ni na voljo, mora izvajalec obvestiti projektanta in z njegovim privoljenjem izvesti morebitno spremembo v zasaditvenem načrtu.

Videz sadik

Sadike so zdrave, dozorele, brez plevelov, bolezni in škodljivcev in utrjene. Listi ne smejo imeti vidnih znakov lis in peg. Višina, širina, dolžina vej in listja morajo ustrezati habitusu rastline in starosti. Deblo in veje ne kažejo znakov fizioloških poškodb. Koreninski sistem mora biti dobro razvit in ustrezati vrsti, starosti, talnim in rastnim razmeram. Glavne korenine ne smejo biti zvite in zapletene okoli koreninskega vratu. Koreninska gruda mora biti čvrsta, homogena, dobro prekoreninjena in zaščitena s tkanino. Velikost koreninske grude mora biti skladna z vrsto, gojitveno obliko, rastjo in velikostjo sadike. Minimalni premer grude je enak trikratniku obsega debla na 1 m. Tkanina za ovijanje grude in gumijevi obroči za učvrstitev koreninske grude morajo biti iz materiala, ki se razgradijo najkasneje v enem letu in pol po saditvi in ne omejujejo in ogroža rastline v rasti. Koreninska gruda večjih rastlin mora biti dodatno zaščitena s kovinsko mrežo iz surovega železa, žično košaro ali lesenim zabojem.

Ravnanje s sadikami

Prepreči se nastanek poškodb (mehanskih, posledica zmrzali, objedanja divjadi itd.) in razvoja primernih pogojev za nastop izsuševanja in pregrevanja. Sadike se posadi takoj, sicer jih primerno skladiščimo. V primeru, da se saditvena dela ne opravijo v roku 48 ur po dostavi, se sadike z golimi koreninami in koreninsko grudo zakopljemo v zasip. Rastline se postavi v prej izkopane jarke. Sadikam, ki so dobavljene s koreninsko grudo, se le to se pred zasipanjem navlaži. Sadike, postavljene v jarke, se zakrije z zemljino z vseh strani ter prst okoli sadik potlači in utrdi. Po opravljenem zasipu se slednjega zalije z izdatno količino vode. Sadike, ki so dobavljene v loncih in kontejnerjih, se zalije (cca. 5 l na lonec).

V primeru nejasnosti se upošteva:

- SIST DIN 18915:2019 Uporaba rastlin pri urejanju zelenih površin – Zemeljska dela
- SIST DIN 18916:2019 Uporaba rastlin pri urejanju zelenih površin – Rastline in saditvena dela
- SIST DIN 18917:2019 Uporaba rastlin pri urejanju zelenih površin – Trate in setvena dela
- SIST DIN 18918:2019 Uporaba rastlin pri urejanju zelenih površin – Vegetacijska tehnika v krajinski gradnji
- SIST DIN 18919:2019 Uporaba rastlin pri urejanju zelenih površin - Začetno in redno vzdrževanje zelenih površin
- SIST DIN 18920:2019 Uporaba rastlin pri urejanju zelenih površin – Zaščita drevja, rastlinskih sestojev in nasadov pri gradbenih posegih

Potek del

Pred izvedbo gradbenih del se odgrne in shrani živico. Postopek opisan v poglavju 3. Zemeljska dela. Izvajalec gradbenih posegov je po zaključku del primoran sanirati površino in vzpostaviti prvotno stanje. Sanirajo se površine, kjer se je odvijal promet ali skladiščil gradbeni material. Zbite površine, ki se pojavijo na mestih, kjer je potekal promet z gradbeno mehanizacijo, se zrahljajo do globine 40 cm. V primeru, da je prišlo med gradnjo do onesnaženosti z gradbenim materialom (cementom, kemikalijami ali naftnimi derivati), se zemljino odstrani do globine, do koder je onesnažilo prodrlo. Na novo navožena zemlja ne sme vsebovati semen plevelov ali invazivnih rastlinskih vrst.

4.5 setvena in sadilna dela

4.1. **Zatravljene površine**

4.1.1. *Predpriprava*

Nosilni in rastni sloj tal se izvede skladno z SIST DIN 18917:2013. Potek predpriprave opisan v poglavju Zemeljska dela, razdelek 3.3.1. Območja namenjena raztrosu travnih mešanic se pognoji z NPK gnojili za trate s poudarkom na N. Priporočljiva je raba gnojil s počasnim sproščanjem. Za doziranje gnojila se upošteva navodila proizvajalca.

4.1.2. *Setev*

Tratno površino se realizira s postopkom setve. Na območju se predvideva uporabo različnih travnih mešanic (mešanica trav za senčna/sončna rastišča in mešanica trav ter metuljnic in drugih cvetočih zeli). Setev travnih mešanic se opravi konec poletja, jeseni ali spomladi. Travno seme se enakomerno raztrosi 30 g na m² . Seme se raztrose enkrat po dolgem, drugič prečno. Semena drugih zeli, ki se razlikujejo po velikosti, se raztrosi posebej. Seme se po setvi uvalja plitvo zagrebe (ne globlje od 1cm). Površino se obilno zalije. Za 13 zalivanje se uporablja razpršilce ali ročno zalivanje. Zalivanje se opravlja v jutranjih urah. Površina mora biti vsaj dva tedna primerno vlažna, sicer se trava ne vraste. Prvo košnjo se opravi, ko je trava visoka 10 cm. Odkos prve košnje znaša 5 cm.

	OPIS DELA	ENOTA	KOLIČINA	CENA (€)/ENOTO	CENA (€)
4.1	Zatravitev				
4.1.1	Predpriprava tal				
A	postopek priprave podlage opisan v poglavju Zemeljska dela, 3.3.1				
4.1.2	Setev				
A	gnojenje z NPK gnojili za trate s počasnim sproščanjem s poudarkom na N; upoštevanje navodil proizvajalca	m²	915,65	20,81 €/25 kg 10 g/m²	76,22
B	nabava in dobava travne mešanice za pohodne trate z avtohtonimi vrstami; raztros semenskih mešanic; uvaljanje in zastiranje;	m²	96,65	0,74 €/100 g 20 g/m²	14,30
C	nabava in dobava travne mešanice z avtohtonimi vrstami trav, metuljnic in drugih cvetočih zeli; raztros semenskih mešanic; uvaljanje in zastiranje;	m²	819	24,99 €/75 m² 20 g/m²	272,89
D	obnova trate s sejanjem ustrezne tratne mešanice; zalivanje	m²	915,65		
		l/m²	915,65	pomladi: 2-3 l/m² poleti: 5-8 l/m² jeseni: 2-3 l/m²	

4.2 **Sajenje trajnic in okrasnih trav**

4.2.1 *Predpriprava tal*

Nosilni in rastni sloj tal se izvede skladno z DIN 18916:2019. Potek predpriprave območja je opisan v poglavju Zemeljska dela, razdelek 2.4.1.

4.2.2 *Sajenje*

Nabava in dovoz sadik trajnic ustrezne kakovosti, ki je opredeljena v popisu sadik. Na označenih lokacij se izvedejo dvignjene grede iz impregniranega macesnovega lesa. V primeru kakovostnih tal se lahko izkopan material ponovno uporabi, vendar ga je potrebno obogatiti organskimi snovmi. V nasprotnem primeru se dvignjene grede zapolni z rastnim substratom A (peščeni delci 0.06–2 mm 35 %, organska snov 2–4 %, pH 5,5–7,9, D pr 80 %). Po sajenju se po površini okoli sadik razprostre zastirko iz borovega lubja 3 cm. Sadike se izdatno zalije.

	OPIS DELA	ENOTA	KOLIČINA	CENA (€)/ENOTO	CENA (€)
4.2	Sajenje trajnic in okrasnih trav				
4.2.1	nabava in dobava sadik ustrezne kakovosti, ki je opredeljena v popisu sadik				
4.2.2	Predpriprava tal				
	postopek priprave podlage opisan v poglavju Zemeljska dela, 2.4.1				
	Sajenje				
	nabava in dobava sadik ustrezne kakovosti, ki je opredeljena v popisu sadik				
B	umestitev dvignjenih gred na ustrezne lokacije;	kom.	6		
C	zapolnitev gred z ustreznim substratom; dodajanje organskih gnojil (ali varajevanje rastnega substrata A);	m³	8,82		
D	uporaba zastirke iz lubja; debelina 3 cm	m³	1,32	1,76 €/m³ 10,60 €/60 l	2,32

4.3. Sajenje grmovnic

4.3.1 Predpriprava tal

Nosilni in rastni sloj tal se izvede skladno z DIN 18916:2019. Potek predpriprave območja je opisan v poglavju Zemeljska dela, razdelek 3.4.3. Na območje gredic se po pripravi tal doda gnojila s počasnim sproščanjem v skladu z navodili proizvajalca.

4.3.2 Sajenje

Nabava in dovoz sadik grmovnic ustrezne kakovosti, ki je opredeljena v popisu sadik. Nerodoviten material se odstrani in primerno deponira. V primeru kakovostnih tal se lahko izkopen material ponovno uporabi, vendar ga je potrebno obogatiti organskimi snovmi. V nasprotnem primeru se na mesto izkopa doda rastni substrat A (peščeni delci 0.06–2 mm 35 %, organska snov 2–4 %, pH 5,5–7,9, D pr 80 %). Po sajenju se po površini okoli sadik razprostre zastirko iz lubja debeline 3 cm. Sadike se izdatno zalije.

4.3.2.1 Nizke grmovnice

Med nizke grmovnice spadajo sadike velikostnega razreda 15–30 cm. Za sadike se izkoplje sadilne jame velikosti 30x30x30 cm (Risba 1: Sajenje grmovnic).

	OPIS DELA	ENOTA	KOLIČINA	CENA (€)/ENOTO	CENA (€)
4.3	Sajenje nizkih grmovnic				
	nabava in dobava sadik ustrezne kakovosti, ki je opredeljena v popisu sadik				
4.3.1	Predpriprava tal				
	postopek priprave podlage opisan v poglavju Zemeljska dela, 3.4.3				
4.3.2	Sajenje				
A	linijski izkop globine in širine 30 cm na južni in vzhodni parcelni meji	m ²	24,05		
B	odstranitev nerodovitnega materiala; odvoz na deponijo	m ³	7,20		
C	zapolnitev gred z ustreznim substratom; dodajanje organskih gnojil (ali vgrajevanje ravnega substrata A); uporaba zastirke iz lubja; debelina 3 cm	m ³	7,20		
		m ³	0,72	1,76 €/m ³ 10,60 €/60 l	1,27

4.4. Sajenje dreves

4.4.1 Predpriprava

Nosilni in rastni sloj tal se izvede skladno s SIST DIN 18916:2019. Potek predpriprave območja je opisan v poglavju Zemeljska dela, razdelek 2.4.2. Izkop sadilnih jam in lukenj se opravi ročno. Luknje se dimenzionira glede na kakovost sadik in njihovo velikost. Premer luknje znaša minimalno 1,5-krat toliko, kot premer koreninske grude. Gnojenje se izvaja v maju ali juniju v suhem vremenu pred dežjem. Priporoča se uporaba založnih mineralnih gnojil z dolgotrajnim delovanjem od 6–8 mesecev (s poudarkom na N in K). Gnojilo je primernejše deponirati v luknje globine 20 cm kot primešati substratu. Kasnejše dognojevanje se izvaja po potrebi. Gnojilo se enakomerno potrese po celotni površini pod krošnjami. Uporabimo 7,5–10 g gnojila/m² (0,75–1 kg /100 m²).

4.4.2 Sajenje

Opis kakovostnih zahtev velja po SIST DIN 18916:2019. Premer koreninske grude sadik je min. Trikrat obseg debla na enem metro od nivoja tal. Manjša drevesa so dobavljiva v kontejnerjih in loncih, večja s koreninsko balo. Pri sadikah v loncih se pred sajenjem odstrani krožne korenine, pri ostalih se preveri kakovost koreninske grude. Potrebno je odstrani zgornji sloj zemlje in zagotoviti vidnost koreninskega vratu. Izkopan nerodoviten material se odstrani in primerno deponira. V primeru kakovostnih tal se lahko izkopen material ponovno uporabi, vendar ga je potrebno obogatiti organskimi snovmi. V nasprotnem primeru se za zapolnitev sadilne jame uporabi rastni substrat A (peščeni delci 0.06–2 mm 35 %, organska snov 2–4 %, pH 5,5–7,9, D pr 80 %), za sadilno luknjo pa se uporabi substrat B (organska snov 2 < %, pH 5,5–7,9, D pr 95 %). Po sajenju se po površini okoli sadik razprostre zastirko. Po sajenju se po kolobarju razprostre zastirka debeline 5 cm in oblikuje zalivalno kotanjo. Sadike se izdatno zalije (cca 70 l). Sadiko se stabilizira z uporabo trikotne opore (Risba 2: Trikotna opora).

4.3.2.1. Visoka drevesa

Med visoka drevoredna drevesa spadajo sadike velikostnega razreda 300–350 cm in so dobavljena s koreninsko grudp. Za sadike se izkoplje sadilne jame velikosti 80x80x80 cm (Risba 3: Sajenje dreves).

	OPIS DELA	ENOTA	KOLIČINA	CENA (€)/ENOTO	CENA (€)
4.4	Sajenje dreves				
4.4.1	Predpriprava tal				
A	Postopek priprave podlage opisan v poglavju Zemeljska dela, 4.4.1				
4.4.2	Sajenje				
	Nabava in dobava sadik ustrezne kakovosti, ki je opredeljena v popisu sadik				
4.4.2.1	Visoka drevesa (višina sadik 300–350 cm)				
A	izkop sadilnih lukenj (min. 12 m ³)	kom.	5		
B	odstranitev nerodovitnega materiala; odvoz na deponijo	m ³	60		
	dodajanje gnojil	m ²	32,5	20,81 €/25 kg 10 g/ m ²	2,70
C	zapolnitev sadilnih lukenj s substratom B	m ³	57,45		
D	gnojenje z založnimi mineralnimi gnojili z dolgotrajnim delovanjem (poudarek na N in K); upoštevanje navodil proizvajalca;	kom.	5	20,81 €/25 kg 100 g/drevo	4,16
E	dimenzioniranje in izkop sadilnih jam; 80x80x80 cm	kom.	5		
F	odstranitev nerodovitnega materiala; odvoz na deponijo	m ³	2,6		
G	zapolnitev sadilnih jam s substratom A	m ³	2,6		
H	ureditev drevesnega kolobarja in oblikovanje zalivalne kotanje				
I	zalivanje	l/sadika	70		
J	izdelava trikotne opore	kom.	5		

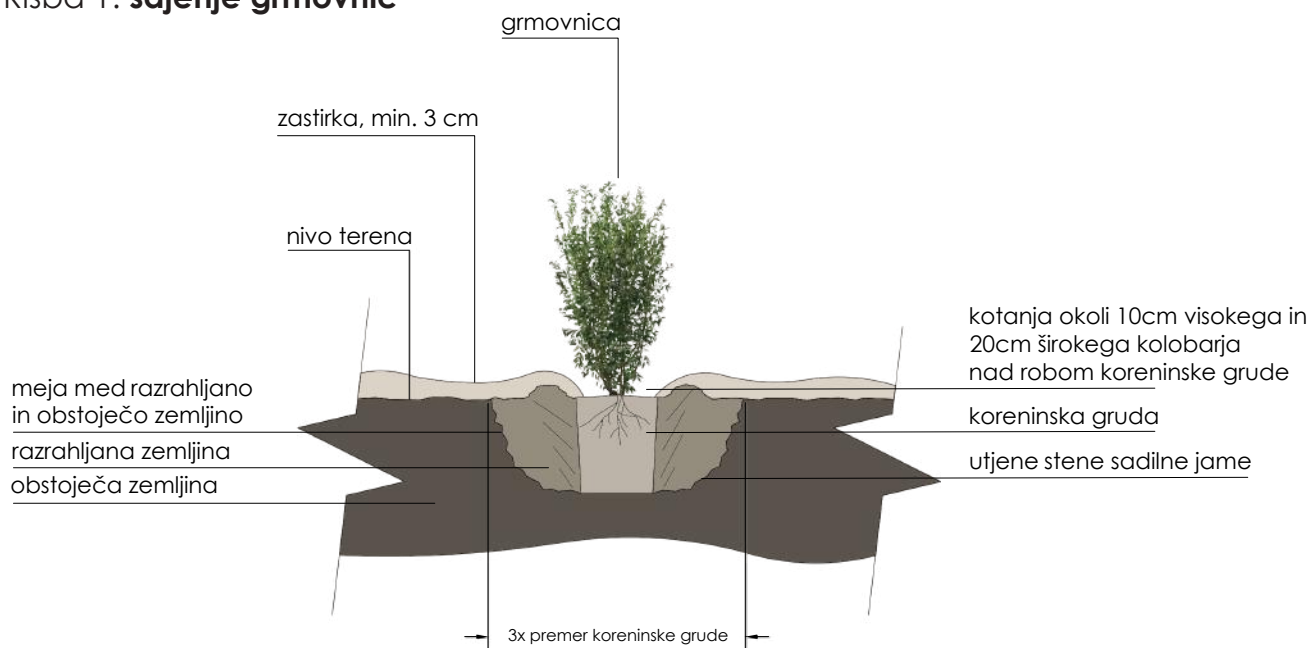
4.5 materiali

	OPIS	KOLIČINA	ENOTA	CENA (€)/ENOTA	CENA (€)
RODOVITNA ZEMLJA	uporabi se živica (Postopek priprave podlage opisan v poglavju Zelene površine, 3.3.1)				
SPECIALNI RASTNI SUBSTRAT	uporabi se živica (Postopek priprave podlage opisan v poglavju Zelene površine, 3.3.1)				
GNOJILA	organska	m ²	16,02	12,59 €/20 kg 2 kg/10 m ²	3,15
	mineralna	m ²	948,15	20,81 €/25 kg 10 g/m ²	78,92
TRAVNA MEŠANICA	za trate	96,65	m ²	0,74 €/100 g 20 g/m ²	14,30
	za cvetoče trate	819	m ²	24,99 €/75 m ² 20 g/m ²	272,89
ZASTIRKA	borovo lubje	2,04	m ³	1,76 €/m ³ 10,60 €/60 l	3,59
VRV	konopljin; R=10mm	15	m	1,65	24,75
KOLIČKI	pokončni; R=10cm, v: 1,5m	18	kom.	3,52 €/m	95,04
	prečni; R=4cm, v: 30cm	18	kom.	1,24 €/m	6,69
DESKE	20 x 100 x 4000 mm; sibirski macesen; kakovost AB	84,82	m	4,93 €/m	418,16
OLJE	laneno	7,5	l	9,7 €/l	72,75
VIJAKI	5x90 mm inox	200	kos.	13,40 €/200 kos	13,40

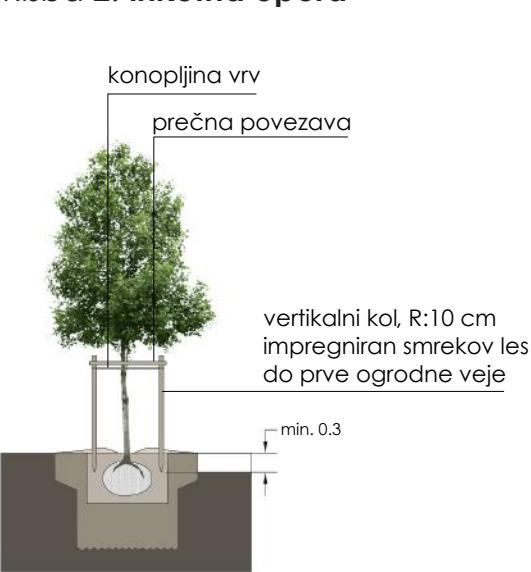
	OPIS	KOLIČINA	ENOTA	CENA (€)/ENOTA	CENA (€)
GEOTEKSTIL	polydren PP500 ali enakovredno	322,18	m ²	2,25 €/m	724,90
LOČILNI TRAK	aluminij	374,45	m	8,90 €/m ²	3.332,60
TAMPON	0/32	74,57	m ³	13,32 €/m ³	993,27
DROBLJENEC	0/32	33,12	m ³	11,12 €/m ³	368,30
	0/16	22,08	m ³	12,32 €/m ³	272,03
PESEK	0/8	6,62	m ³	17,06	112,94
TLAK	naravni kamen; skrilavec	101,40	m ²	50 €/m ²	5.070,00
CEMENTNA MALTA	odporna na soli XF3 in XF4	6,08	m ³	6 €/m ³ 100 €/m ²	36,48
MIKROARMIRANA AB PLOŠČA	C30/37; odporna na soli XF3 in XF4	21,20	m ³	45 €/m ³ 250 €/m ²	954,00
ASFALT	AC 22 base B50/70 A3	6,08	m ³	1,8 €/m ³ 30 €/m ²	10,95
FUGIRNA MASA	fuge 3:10 mm; odporna na soli XF3 in XF4	101,40	m ²	3,45 €/kg 12,67 kg/ m ²	4.432,35
					12.874,84

4.6 detajli

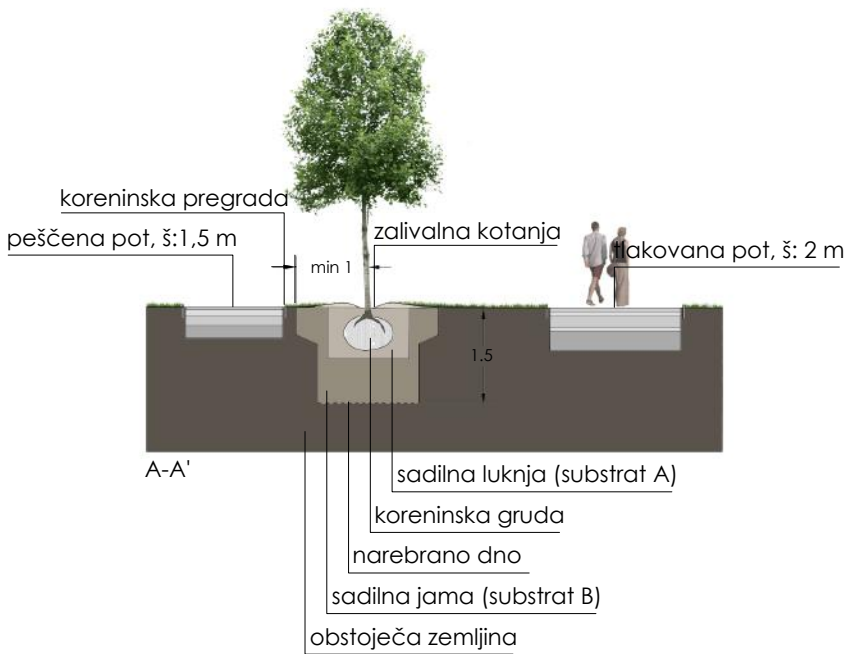
Risba 1: sajenje grmovnic



Risba 2: trikotna opora



Risba 3: sajenje dreves



- Dodatno
1. substrat A: peščeni delci 0.06 - 2mm 35%, organska snov 2 - 4%, pH 5,5 - 7,9, D pr 80%
 2. substrat B: organska snov 2 < %, pH 5,5- 7,9, D pr 95%
 3. Koreninske pregrade vgradimo po navodilih proizvajalca
vrh koreninske pregrade min. 2 cm nad nivojem terena

4.6 popis sadik z opredelitvijo kakovosti

trajnice in okrasne trave

LATINSKO IME	KOM.	DOBAVLJIVO (NAČIN)	KOM/ M²	CENA (€)/ENOTA	CENA (€)
TRAJNICE IN OKRASNE TRAVE					
Achillea millefolium 'Desert Eve Red'	16	P9	7-10	4,00	64,00
Allium schoenoprasum 'Album'	30	P9	12-15	3,00	90,00
Centaurea montana	18	P9	5-7	3,00	54,00
Chrysanthemum maximum	28	P9	10-12	2,50	70,00
Dianthus gratianopolitanus 'Rubin'	64	P9	7-10	4,00	256,00
Gaura lindheimeri 'Summer Breeze'	48	P9	10-12	2,50	120,00
Iberis sempervirens 'Grandiflora'	38	P9	3-5	3,00	114,00
Melica ciliata	102	P9	5-7	2,50	255,00
Nepeta fassenii 'Six Hills Giazi'	12	P9	5-7	3,00	36,00
Vinca major	16	P9	5-7	2,50	40,00
					1.096,00

grmovnice

LATINSKO IME	KOM.	VIŠINA SADIKE (CM)	DOBAVLJIVO (NAČIN)	CENA (€)/ENOTA	CENA (€)
NIZKE GRMOVNICE					
Ligustrum vulgare	125	20-40	P9	3,89	486,25
					486,25

drevesa

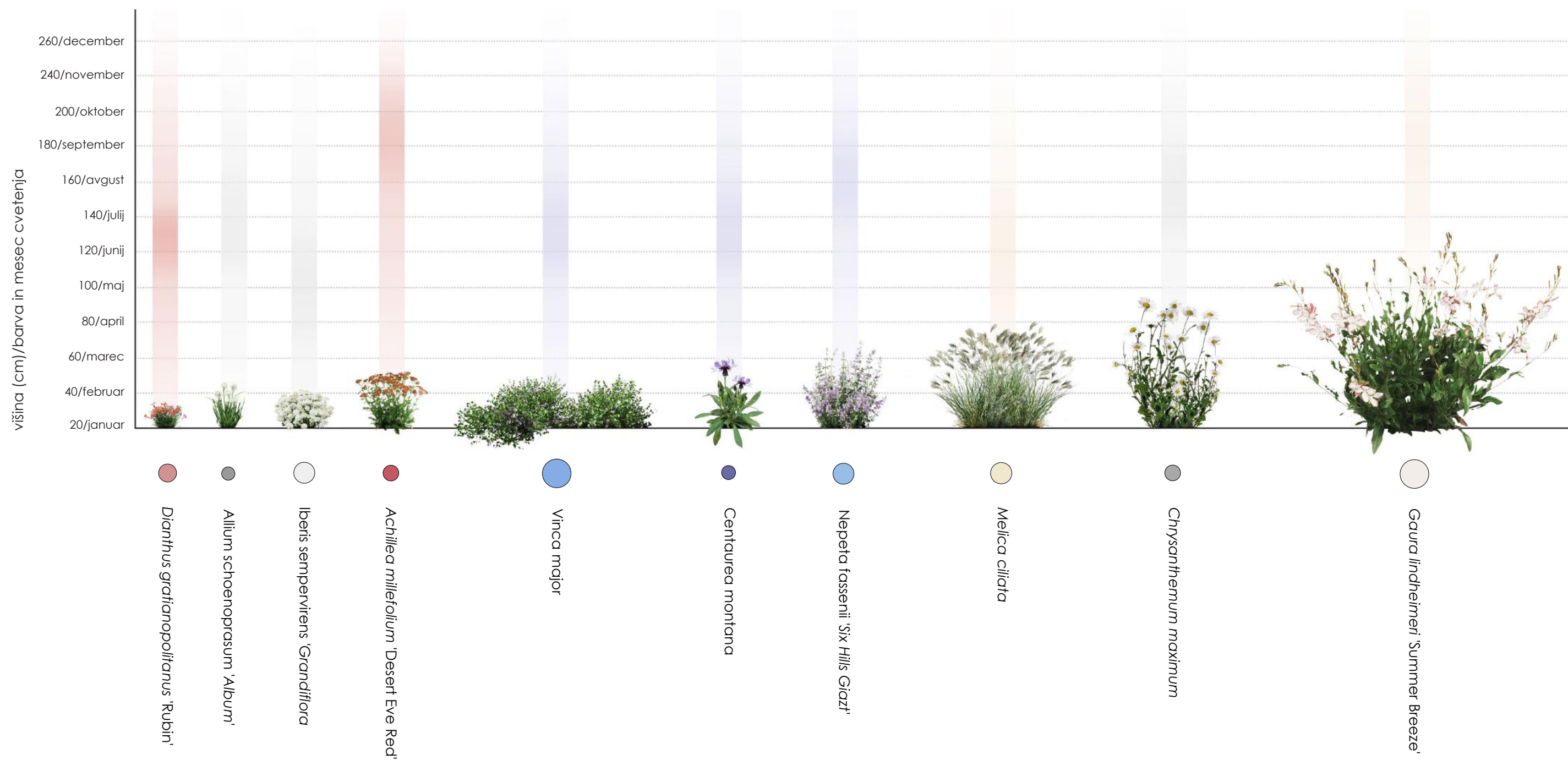
LATINSKO IME	KOM.	PREMER DEBLA NA 1 M VIŠINE (CM)	DOBAVLJIVO (NAČIN)	PRESAJENO	CENA (€)/ENOTA	CENA (€)
VISOKA DREVESA						
Tilia cordata	5	16-18	koreninska bala	3x	490	2.450
						2.450

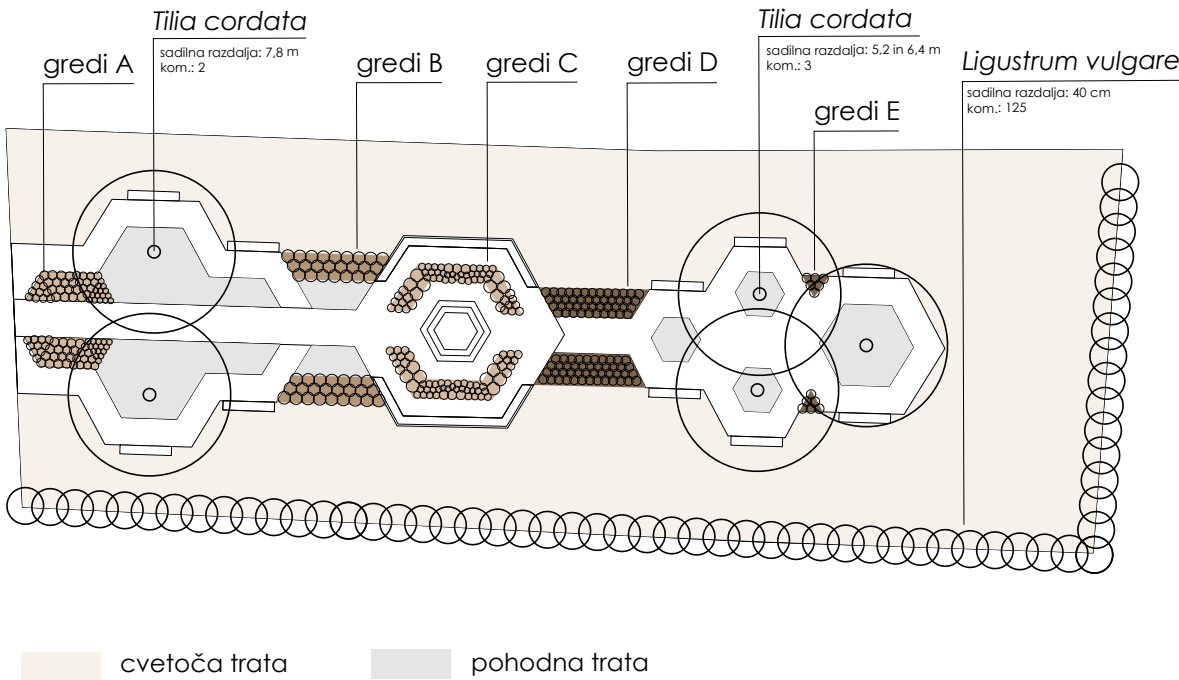


LATINSKO IME	CVET - ČAS	CVET-BARVA	VIŠINA (CM)	RASTIŠČE	KOM/M²	SLIKA	CENA (€)
<i>Achillea millefolium</i> 'Desert Eve Red'	junij-oktober	rdeča	25-30	polno sonce, polsenca	7-10		4,00
<i>Allium schoenoprasum</i> 'Album'	maj-avgust	bela	20-25	polno sonce, polsenca	12-15		3,00
<i>Centaurea montana</i>	maj-julij	modra	50	polno sonce, polsenc, senca	10-12		3,00
<i>Chrysanthemum maximum</i>	junij-avgust	bela	80	polno sonce, polsenca	7-10		2,50
<i>Dianthus gratianopolitanus</i> 'Rubin'	maj-junij zimzelen	rubin rdeča	10	polno sonce, polsenca	10-12		4,00

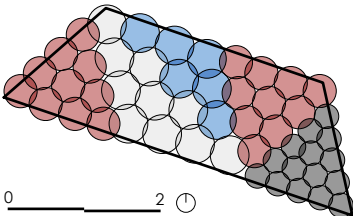
LATINSKO IME	CVET - ČAS	CVET-BARVA	VIŠINA (CM)	RASTIŠČE	KOM/M²	SLIKA	CENA (€)
<i>Gaura lindheimeri</i> 'Summer Breeze'	junij-oktober	krem	120-150	polno sonce, polsenca	3-5		2,50
<i>Iberis sempervirens</i> 'Grandiflora'	april-maj zimzelen	bela	20-40	polno sonce, polsenc, senca	5-7		3,00
<i>Melica ciliata</i>	junij	krem	40	polno sonce, polsenca	5-7		2,50
<i>Nepeta fassenii</i> 'Six Hills Giant'	junij-avgust	modra	50	polno sonce, polsenca	5-7		3,00
<i>Vinca major</i>	maj-junij zimzelen	modra	30-40	polno sonce, polsenc, senca	3-5		2,50

5 zasaditveni načrt





gredi A



Dianthus gratianopolitanus 'Rubin'

sadilna razdalja: 30 cm

kom.: 20 (x2)

Iberis sempervirens 'Grandiflora'

sadilna razdalja: 45 cm

kom.: 10 (x2)

Nepeta fassenii 'Six Hills Giant'

sadilna razdalja: 50 cm

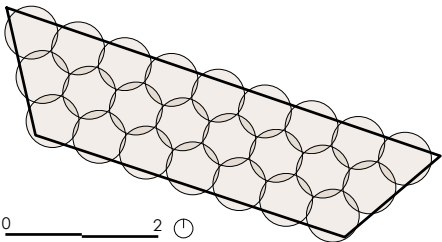
kom.: 6 (x2)

Allium schoenoprasum 'Album'

sadilna razdalja: 30 cm

kom.: 15 (x2)

gredi B

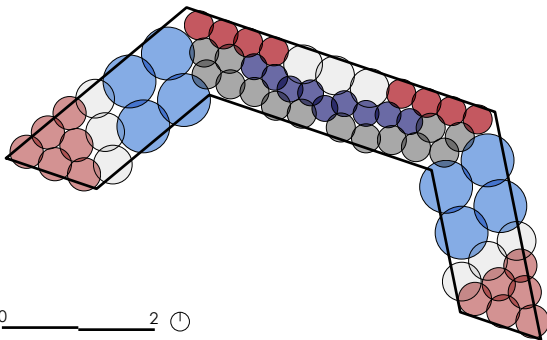


Gaura lindheimeri 'Summer Breeze'

sadilna razdalja: 65 cm

kom.: 24 (x2)

gredi C



Achillea millefolium 'Desert Eve Red'

sadilna razdalja: 35 cm

kom.: 8 (x2)

Dianthus gratianopolitanus 'Rubin'

sadilna razdalja: 30 cm

kom.: 12 (x2)

Iberis sempervirens 'Grandiflora'

sadilna razdalja: 45 cm

kom.: 6 (x2)

Centaurea montana

sadilna razdalja: 25 cm

kom.: 9 (x2)

Vinca major

sadilna razdalja: 65 cm

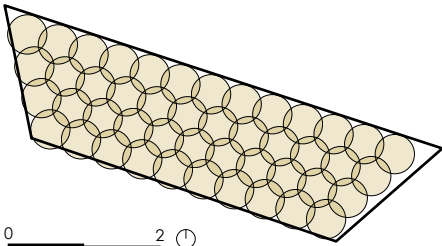
kom.: 8 (x2)

Chrysanthemum maximum

sadilna razdalja: 35 cm

kom.: 14 (x2)

gredi D

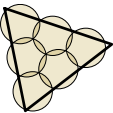


Melica ciliata

sadilna razdalja: 40 cm

kom.: 52 (x2)

gredi E



Melica ciliata

sadilna razdalja: 40 cm

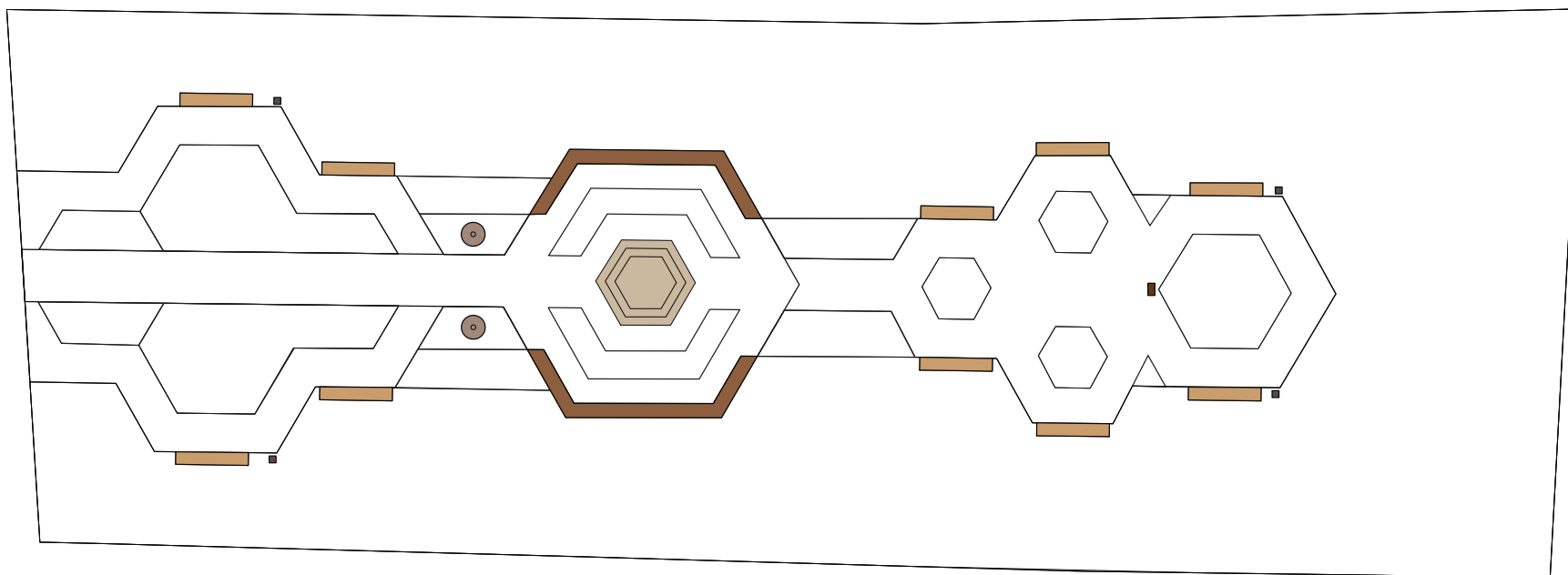
kom.: 6 (x2)

6 urbana oprema

shema postavitve elementov

Urbana oprema ne predstavlja zgolj posameznih elementov, ki so umeščeni v prostor. Tehten premislek o obliki in materialih nudi dodaten oblikovalski prijem za izražanje ideje, na kateri stoji zasnova.

Edinstveni elementi urbane opreme dvigujejo estetsko in doživljajsko vrednost parka. Park slovenske himne stane v spominu zaradi unikatnih elementov in zanimive funkcije, ki jo poleg svoje splošne namembnosti še opravljajo (komemoracija, izobraževanje, osvetlitev, ...)



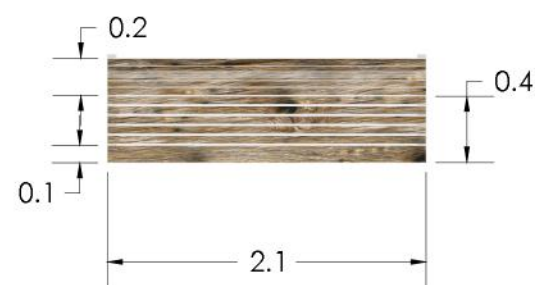
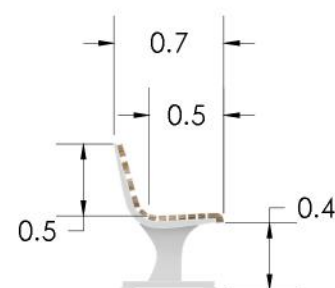
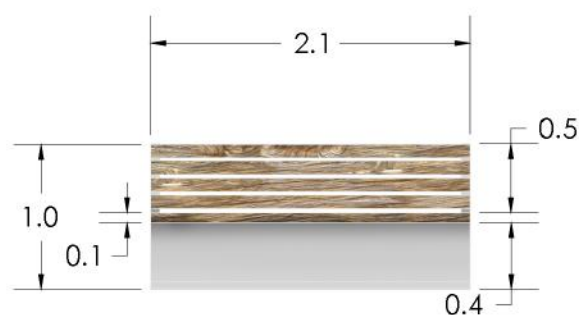
Park se ponaša z edinstveno urbano opremo. Posebnost parka so klopi dveh različnih tipov. Poleg klopi sestavljajo urbano opremo še pitniki, smetnjaki, drogova za zastave, podest in dva tipa svetil. Za izvedbo večine elementov se uporabi kombinacijo betona in lesa.

Klopi tipa I so krajše in imajo na betonskem podstavku za sedalo in naslonjalo nameščene lesene letve. Na naslonjalih teh klopi najde pozoren obiskovalec vžgane različne informacije – na Prešernovi poti o Francetu Prešernu, na Jenkovi poti o Simonu Jenku, na vhodni polovici pa o arheološkem najdišču.

Klopi tipa II so unikatne. Na naslonjalu dveh betonskih klopi, ki uokvirjata osrednjo ureditev, sta vgravirani besedili himen. Besede so zapolnjene s polnilno maso v zlati barvi. Pod klopjo je umeščeno svetilo, ki ustvarja učinek lebdenja in svečanosti. Klopi opredmetita glavno temo parka in nudita prostor za sedenje ob proslavah, komemoracijah in drugih svečanih dogodkih.

ELEMENT	KOM.	CENA/KOM. (€)	CENA (€)
KLOP (TIP I) – NAVADNA	10	418,46	4.184,60
KLOP (TIP II) – HIMNA	2	2.500,00	5.000,00
PODEST	1	1.500,00	1.500,00
LUČI (TIP I)	9	729,40	6.564,60
LUČI (TIP II)	2	687,80	1.375,60
SMETNJAK	4	413,00	1.652,00
PITNIK	1	756,40	756,40
DROGOVI ZA ZASTAVE	2	705,00	1.410,00
			22.443,20

klopi



opis

Klop je sestavljena iz betonskih elementov in lakiranih lesenih desk za sedalo in naslon. Klop je premična, lahko pa se jo tudi fiksira.

dimenzije

višina: 45 cm do sedala, 92 cm do naslona

dolžina: 210 cm

širina: 72 cm

barva

ogrodje: beton, naravna barva

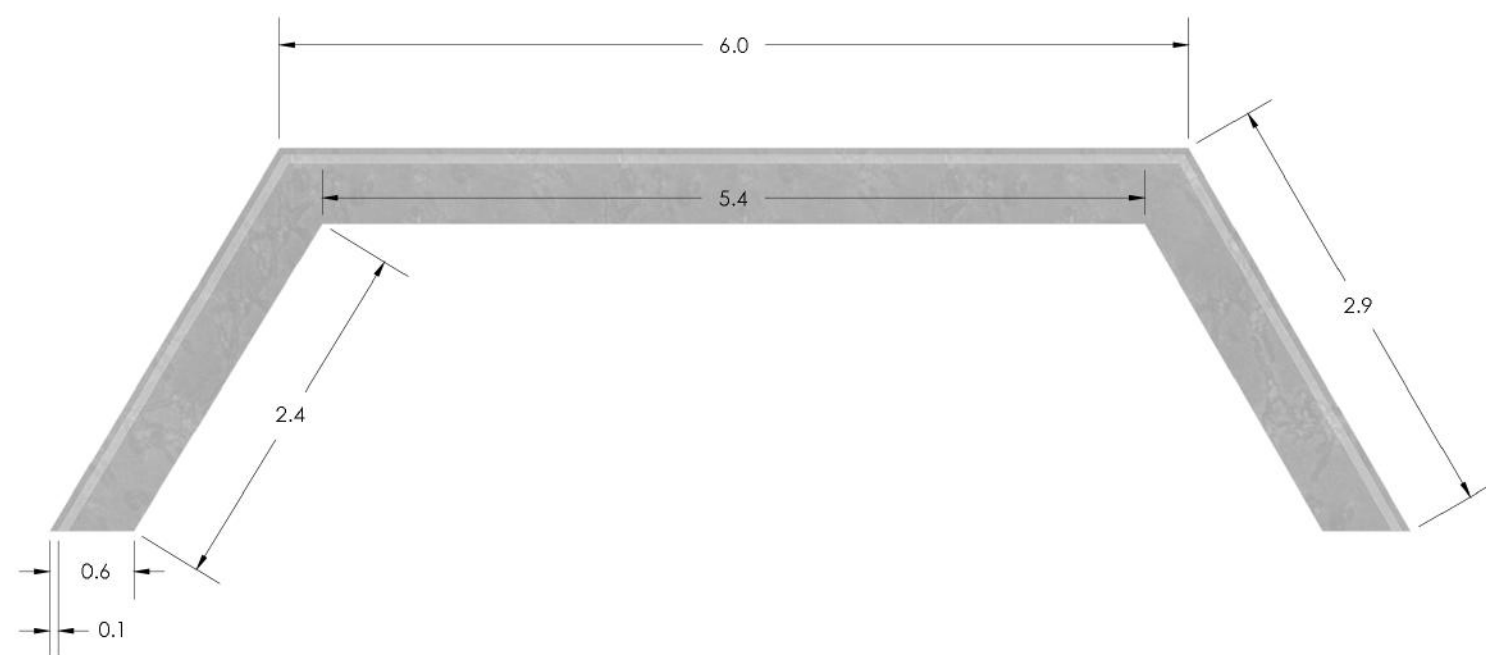
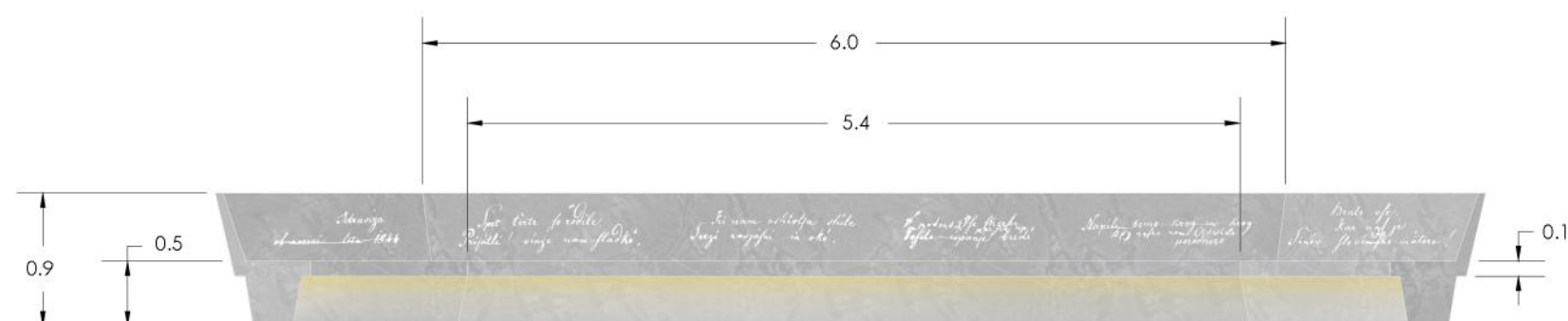
sedalo in naslon: naravna barva lesa

tehnične lastnosti in montaža

Na betonsko ogrodje so privijačene posebej obdelane deske iz lakiranega lesa za sedalo in naslon.

klop (tip I) – navadna

Ob sekundarnih poteh so skozi celoten park postavljene klopi, ki so narejene iz betona in lesa. Na naslonjalih so glede na njihovo lokacijo v parku izpisane oz. vžgane različne informacije. Klopi na Prešernovi poti razkrivajo dejstva o Francetu Prešernu, na Jenkovi o Simonu Jenku, klopi, ki se nahajajo na vzhodni polovici parka, pa imajo na naslonjalih izpisane podatke o arheološkem najdišču, na katerem se nahaja park.



klop (tip II) – himna

Poimovanje parka razkriva njegovo vsebino. Slovenski himni, tako Zdravljica kot Naprej zastave slave!, sta ne le konceptualno, temveč tudi dobesedno postavljeni v središče dogajanja. Osrednji prostor zasnove je zasnovan kot spominsko obeležje, kjer se izvajajo ceremonialni protokoli, komemoracije, itd. Ker pa gre za subtilna, diskretna obeležja, je prostor uporaben ves čas.

Osrednji prostor, v središču katerega je podest, obdajata dve heksagonalno zasnovani gredi odeti v belo-rdeč-modre odtenke, uokvirjata pa ga dve dolgi betonski klopi, na naslonjalih katerih sta vgravirani tako ena kot druga himna. Pod klopjo so vgrajena LED svetila, ki osvetljujejo pot in ustvarjajo prijeten ambient.

pitnik

opis

Klop je zasnovana v heksagonalni obliki. Izdelana je iz betona in brušenega kamna, v naslonjala sta vgravirani besedili slovenske himne in himne slovenske vojske. Pod sedalom se nahajajo LED svetila, ki ustvarjajo svečan videz in dodatno pripomorejo k osvetlitvi ureditve.

dimenzije

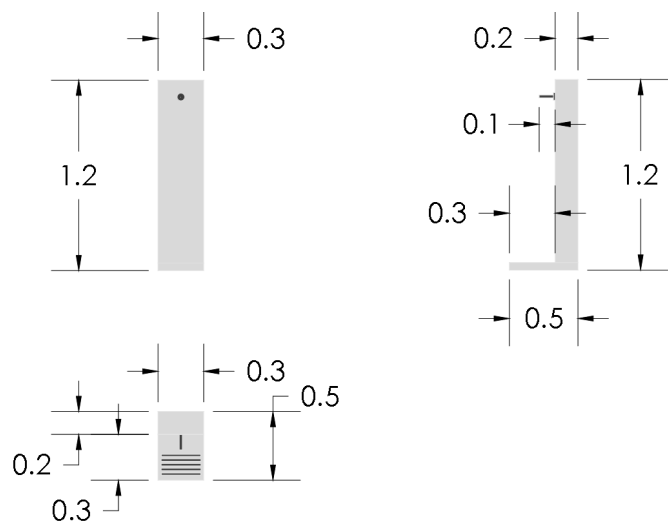
višina: 45 cm do sedala, 95 cm do naslona
dolžina: variira (glej: poglavje 5 Urbana oprema)
širina: 65 cm

barva

beton, naravna barva
gravura: umetna masa v zlati barvi

tehnične lastnosti in montaža

Klopi so unikatne. Izdelane so po naročilu. Zaradi teže klopi dodatno fiksiranje ni potrebno. Klop je izdelana iz betona, sedalo in naslon pa iz poliranega kamna. Na naslonu ene klopi je vgravirano besedilo Zdravljice, na naslonu druge pa besedilo Naj zastave slave! Gravuro se zapolni z umetno maso v zlati barvi.



V parku je postavljen pitnik, ki nudi osvežitev v vročih poletnih mesecih, obenem pa se tematsko ujema s slovensko himno - Zdravljico, ki je po naravi napitnica. Pitnik je priključen na vodovodno omrežje preko jaška z zasunom. Za postavitev pitnikov je potrebno sodelovanje odgovorne službe, ki skrbi tudi za njihovo vzdrževanje.

opis

Pitnik je oblikovan kot kvader. Na zgornji polovici je medeninasta pipa, na nivoju tlaka pa je pod pipo vgrajena odtočna rešetka. V zimskem času se pitnik ne uporablja.

dimenzije

višina: 120 cm
dolžina: 30 cm
širina: 15 cm

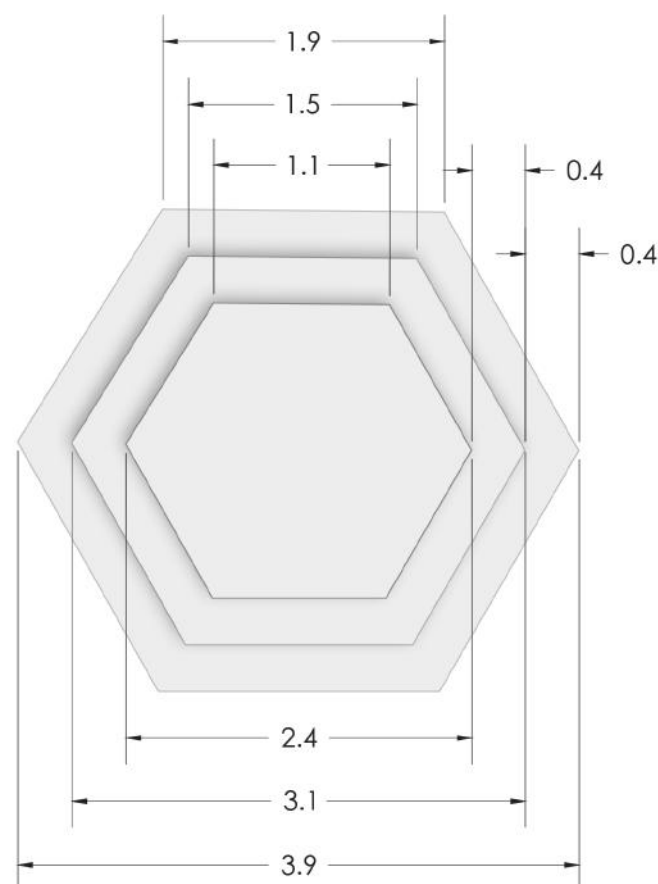
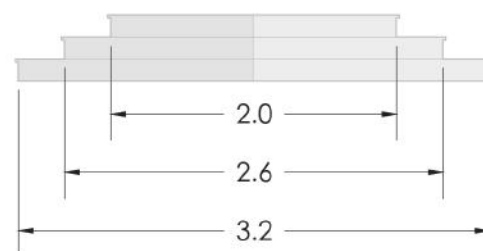
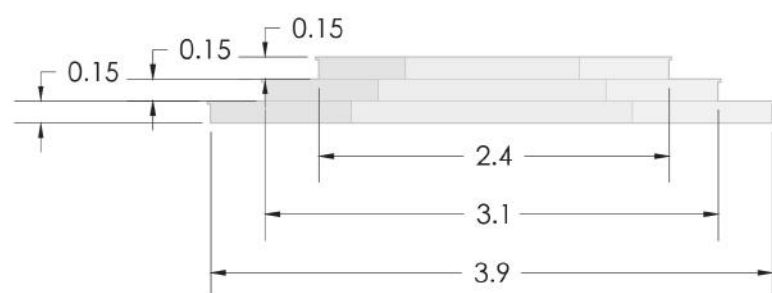
barva

kvader iz litega železa: siva
medeninasta pipa z gumbom: črna
rešetke: črna

tehnične lastnosti in montaža

Pitnik je izdelan iz litega železa, barvanega v sivo, in iz medenine. Na medeninasti pipi je gumb. Litoželezna rešetka pod pitnikom zagotavlja nemoten odtok odvečne količine vode. Rešetka je položena v jeklen okvir na nivoju tlaka. Pitnik se pritrdi v betonski temelj.

podest



Podest je umeščen v center osrednjega prostora, ki je namenjen komemoraciji. Heksagonalna oblika podesta narekuje formo elementov, ki so koncentrično umeščeni okoli njega.

Podest je multifunkcionalen. Ob svečanih dogodkih se ga uporablja npr. za polaganje vencev ali kot oder za zborovske zasedbe. Vsakodnevna uporaba pa vključuje posedanje in drugo.

opis

V središče ureditve je umeščen heksagonalno zasnovan podest. Sestavljajo ga tri stopnice v višini 15 cm, skupaj 45 cm. Podest je izdelan iz štokanega kamna.

dimenzije

višina: ena stopnica: 15 cm

dolžina: variira (glej: poglavje 5 Urbana oprema)

širina: max. 390 cm

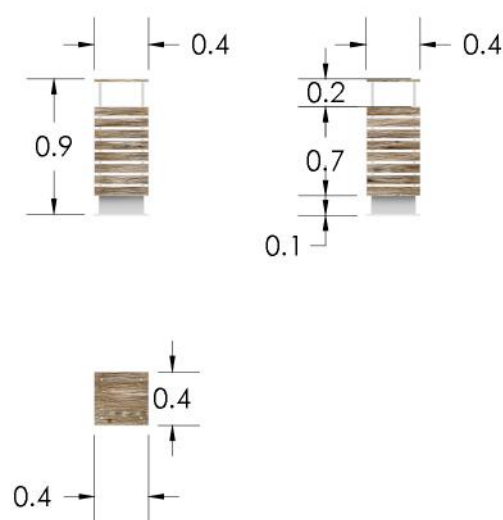
barva

naravna barva kamna

tehnične lastnosti in montaža

Podest je unikatna struktura. Zaradi teže elementa dodatno fiksiranje ni potrebno. Podest je izdelan iz štokanega kamna. Kamen je grobo obdelan, da se prepreči drsenje.

smetnjak



Park je opremljen z elementi za ravnanje z odpadki - smetnjaki. Smetnjaki so v parku nameščeni na začetku in koncu ob klopih tipa I.

opis

Smetnjaki predstavljajo pomemben del ulične opreme, ki mora biti oblikovani diskretno, a funkcionalno. Oblikovno skladnost s preostalimi elementi se doseže z uporabo enakih materialov kot za izdelavo klopi tipa I. V notranjosti je prosto snemljiva cinkana posoda. Smetnjak je pokrit, da se prepreči zamakanje.

dimenzije

višina: 92 cm prostornina: 40 l
dolžina: 35 cm teža 22 kg
širina: 35 cm

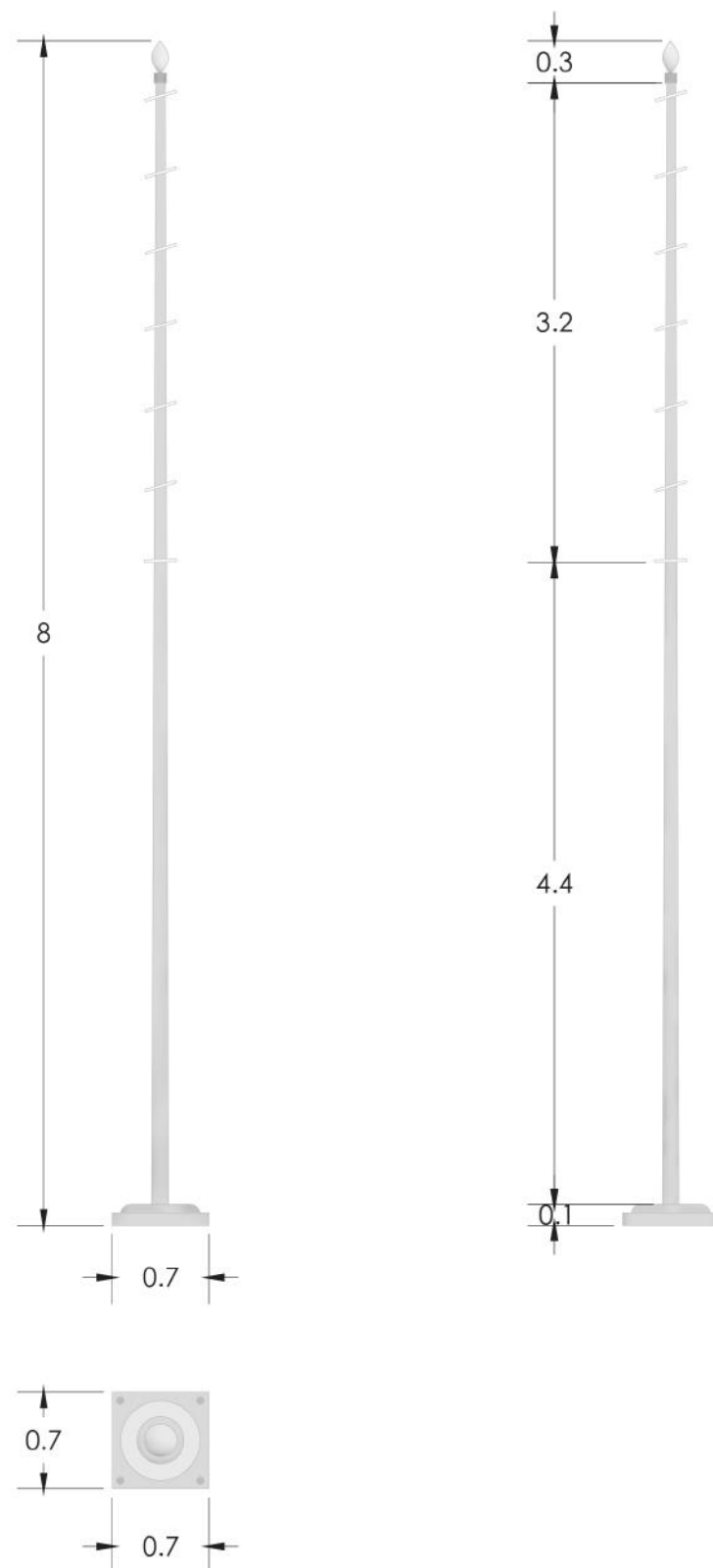
barva

podstavek: barva betona, siva
deske: naravna barva lesa

tehnične lastnosti in montaža

Smetnjak je izdelan iz betona, konstrukcijskega jekla in obit z lakiranimi lesenimi deskami. Odprtina je pokrita, da se prepreči zamakanje. Podstavek je obtežen, da se onemogoči prestavljanje in prevračanje.

drog za zastavo



Drogovala za zastave sta umeščena pred osrednji prostor v parku. Nahajata se med zasaditvama s cvetovi v nevtralnih tonih na pohodni tratni površini ob osrednji ceremonialni poti. Drogovala sta med seboj oddaljena 3,6 m.

opis

Drog je sestavljen iz aluminijastega droga premera 80 mm višine 8 m. Drog je namenjen za obešanje državnih zastav in je v skladu z zakonom o izobešanju državnih zastav. Menjava zastav je enostavna. Notranja vrv omogoča hitro dviganje in spuščanje zastave. Dostop do vrvi je zaščiten z okrasnim pokrovčkom. Zasnova droga omogoča, da se lahko na dan žalovanja zastavo na preprost način spusti na pol droga.

dimenzije

višina: 800 cm
dolžina: 70 cm
širina: 70 cm
radij: 80 mm

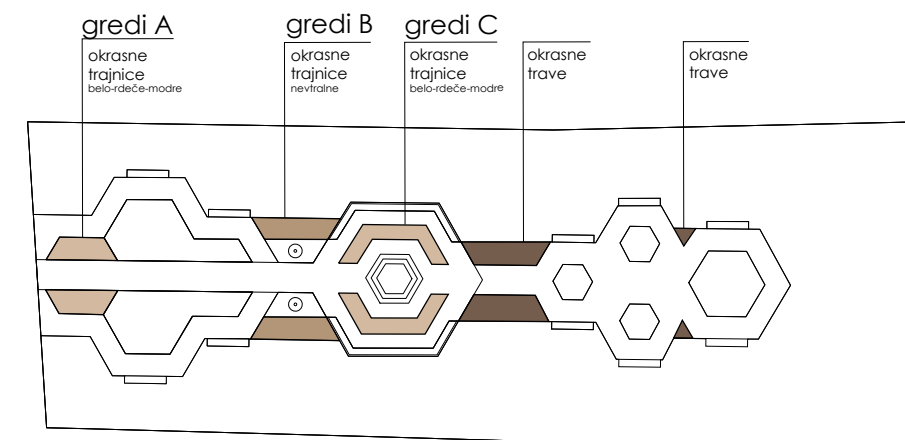
barva

drog: srebrna

tehnične lastnosti in montaža

Za postavitev je potrebno sidro, prekucni nosilec, alu drog, notranja vrv, okrasni zaključek, ves pritrđen material za vpetje zastav in utež za zastavo.

dvignjene grede



Dvignjene grede

Zasaditve ob centralni poti, ki vodi do osrednjega prostora, namenjenega slovesnostim, so urejene v dvignjenih gredah iz lesa. Visoke so 20 cm in sledijo obliki poti oz. tlaka. Z izvedbo dvignjenih gred je omogočena boljša kontrola nad kakovostjo substrata, hkrati pa se prepreči poseganje v obstoječ teren - arheološko najdišče, na katerem se park nahaja.

opis

Grede so narejene iz lesa slovenskega macesna. Za zaščito se uporabi laneno olje.

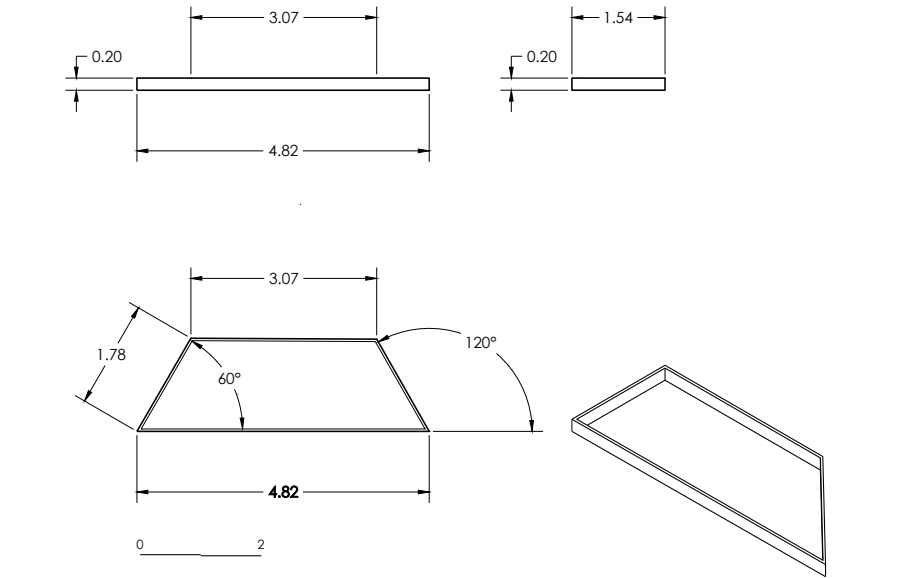
dimenzije

Mere variirajo.

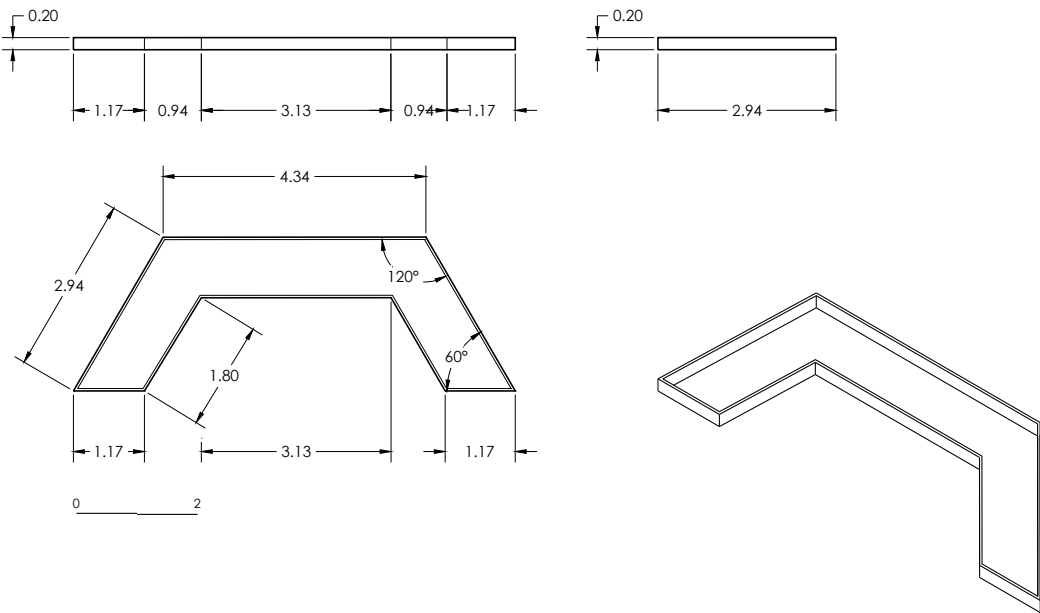
tehnične lastnosti in montaža

Gred je šest oz. trije pari po dve identični gredi.

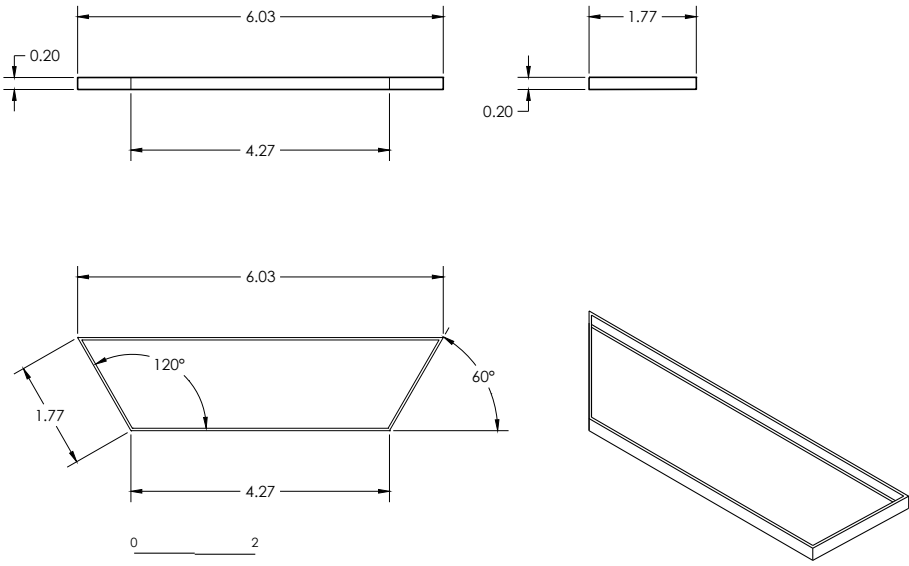
GREDA A



GREDA C



GREDA B

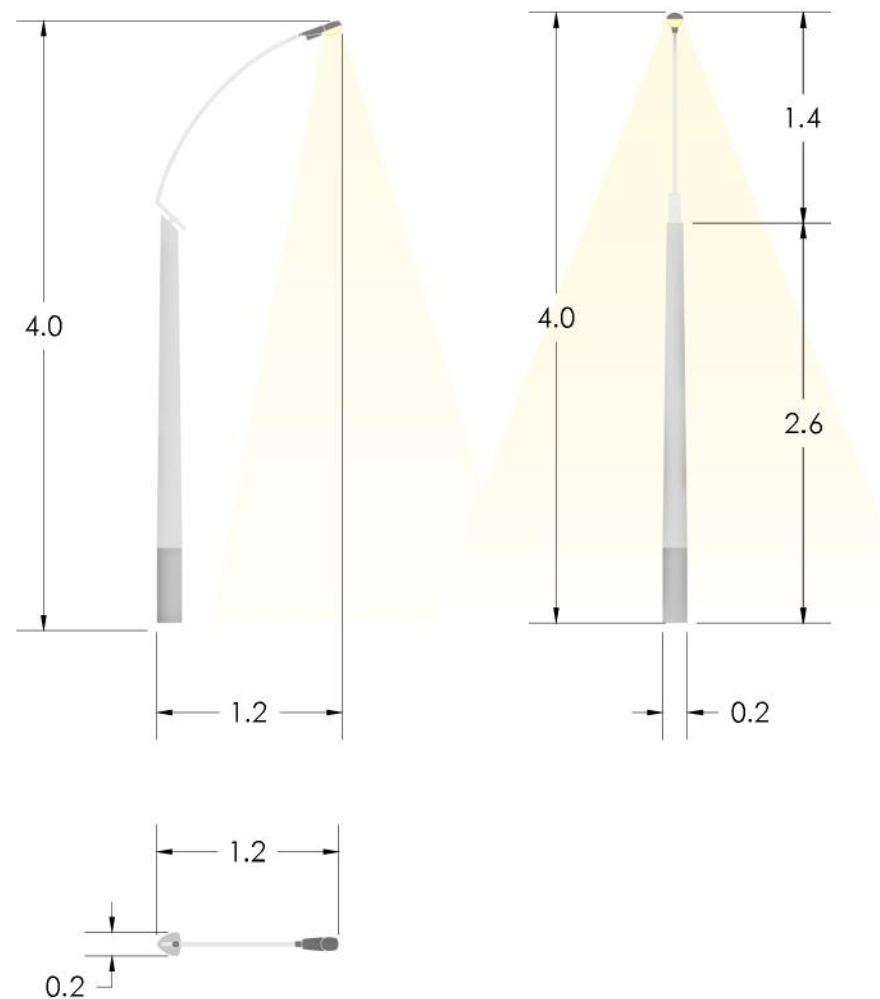
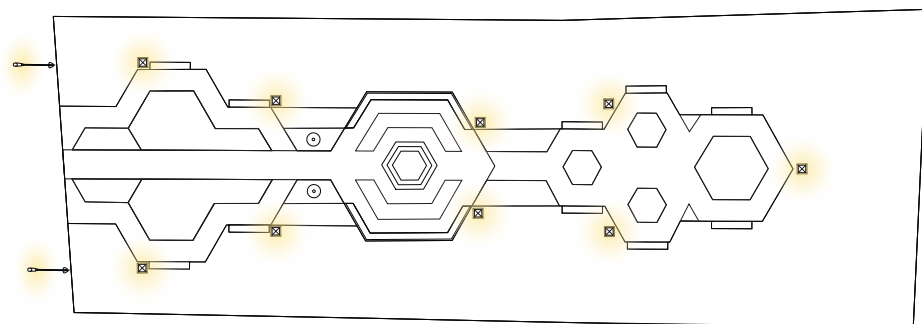


svetila

V uporabi sta dva tipa svetil. Prvi je umeščen ob pločnik na Gregorčičevi ulici - svetila te vrste zagotavljajo dobro osvetlitev cestišča in površin namenjenih pešcem. Drugi tip svetil je umeščen v park. Svetila se posamezno pojavijo ob klopih in zagotavljajo zadostno osvetljenost območja. Tako kot preostali elementi, so tudi svetila razmeščena osno simetrično glede na glavno pot.

Oblika in uporabljeni materiali ter barve zagotavljajo vizualno nevpadljivost ter tako pozornosti obiskovalca ne odvrtaajo preostalih elementov z dodano vrednostjo.

Tako svetila tipa I kot tipa II so v skladu z Uredbo o mejnih vrednostih svetlobnega onesnaževanja okolja (Uradni list RS, št. 81/2007). Delež svetlobnega toka, ki seva navzgor, je 0 %.



luč (tip I)

opis

Luči tipa I so umeščene ob pločnik na Gregorčičevi ulici. Služijo osvetlitvi površin namenjenih pešcem in cestišča. Osnovni drog je izdelan iz aluminija in dodatno obdelan s postopkom anodizacije, ki zagotavlja protikorozijsko zaščito, odpornost na sol, vodo, kisel dež in ostale okoljske spremembe. Oblika svetilke je preprosta in z usmerjanjem snopa svetlobe navzdol preprečuje vodoravno razsipanje svetlobnega toka.

dimenzije

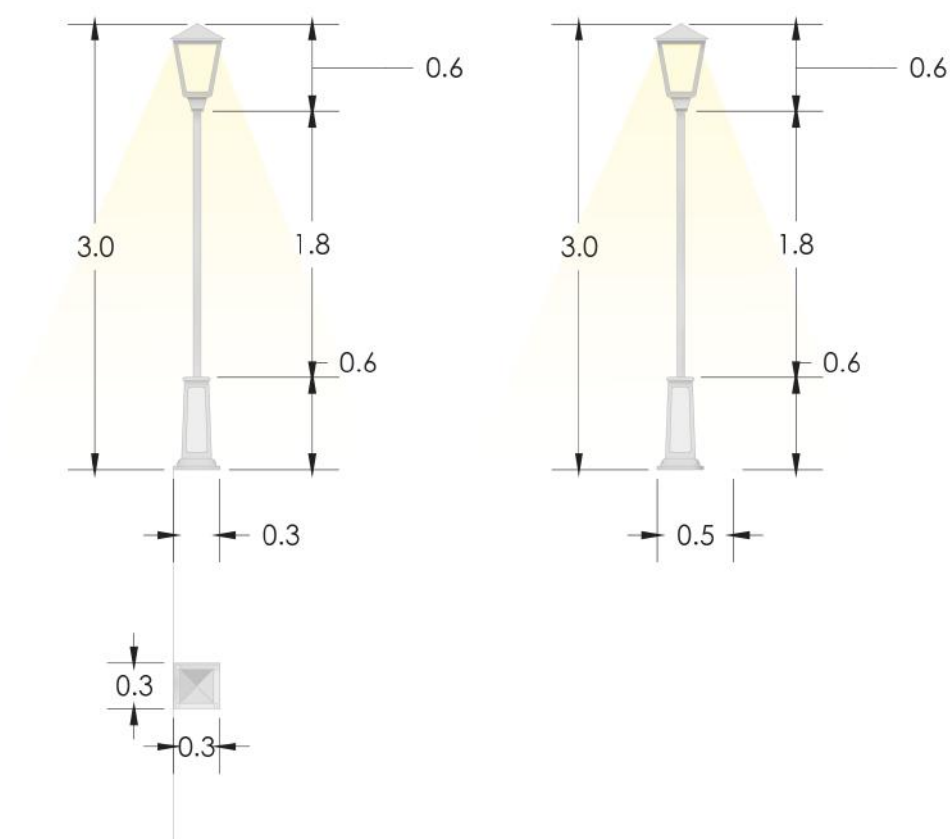
višina: 400 cm
dolžina: 120 cm
širina: 20 cm

barva

kandelaber: siva
preostali elementi: variira

tehnične lastnosti in montaža

Kandelabri se postavljajo na dva načina: z vkopom (neposredno betoniranje v tla) ali s sidranjem (vijačenje sidrne plošče na predhodno pripravljen temelj z vgrajenim sidrom). Pri dimenzioniranju temeljev in sidra je treba upoštevati več dejavnikov (temeljna tla, tip terena, predvidene obremenitve, višino in vrsta kandelabra, sestavne dele svetilke, dodatne obtežbe ipd.).



luč (tip II)

opis

Luči tipa II so umeščene v park. Osnovni drog je izdelan iz aluminija in dodatno obdelan s postopkom anodizacije, ki zagotavlja protikorozijsko zaščito, odpornost na sol, vodo, kisel dež in ostale okoljske spremembe. Svetilko sestavlja ohišje iz nerjavečega jekla. V ohišju je nameščen reflektor. Oblika svetilke je preprosta in z usmerjanjem snopa svetlobe navzdol preprečuje vodoravno razsipanje svetlobnega toka.

dimenzije

višina: 300 cm
dolžina: 30 cm
širina: 30 cm

barva

kandelaber: siva
preostali elementi: variira

tehnične lastnosti in montaža

Kandelabri se postavljajo na dva načina: z vkopom (neposredno betoniranje v tla) ali s sidranjem (vijačenje sidrne plošče na predhodno pripravljen temelj z vgrajenim sidrom). Pri dimenzioniranju temeljev in sidra je treba upoštevati več dejavnikov (temeljna tla, tip terena, predvidene obremenitve, višino in vrsto kandelabra, sestavne dele svetilke, dodatne obtežbe ipd.).

8 prostorski prikazi

8.1 floris

- 1 - razširitev pločnika pred vhodom v park
- 2 - svetilka (tip II)
- 3 - zasaditev trajnic v belo-rdeče-modrih odtenkih ob vhodu simbolizira barve slovenske zastave in hkrati med seboj razmejuje tematske poti
- 4 - malolistna lipa (*Tilia cordata*)
- 5 - klop (tip I)
- 6 - Prešernova pot (peščena, š: 1,5 m)
- 7 - Jenkova pot (peščena, š: 1,5 m)
- 8 - osrednja ceremonialna pot (naravni kamen, š: 2 m)
- 9 - nevtralna zasaditev
- 10 - drog za zastavo
- 11 - klop (tip II)
- 12 - podest
- 13 - zasaditev trajnic v belo-rdeče modrih odtenkih uokvirja osrednjo točko namenjeno poklonitvi pesnikoma
- 14 - zasaditev okrasnih trav
- 15 - pohodna trata
- 16 - cvetoča trata
- 17 - pitnik
- 18 - svetilka (tip II)
- 19 - živa meja (*Ligustrum vulgare*)

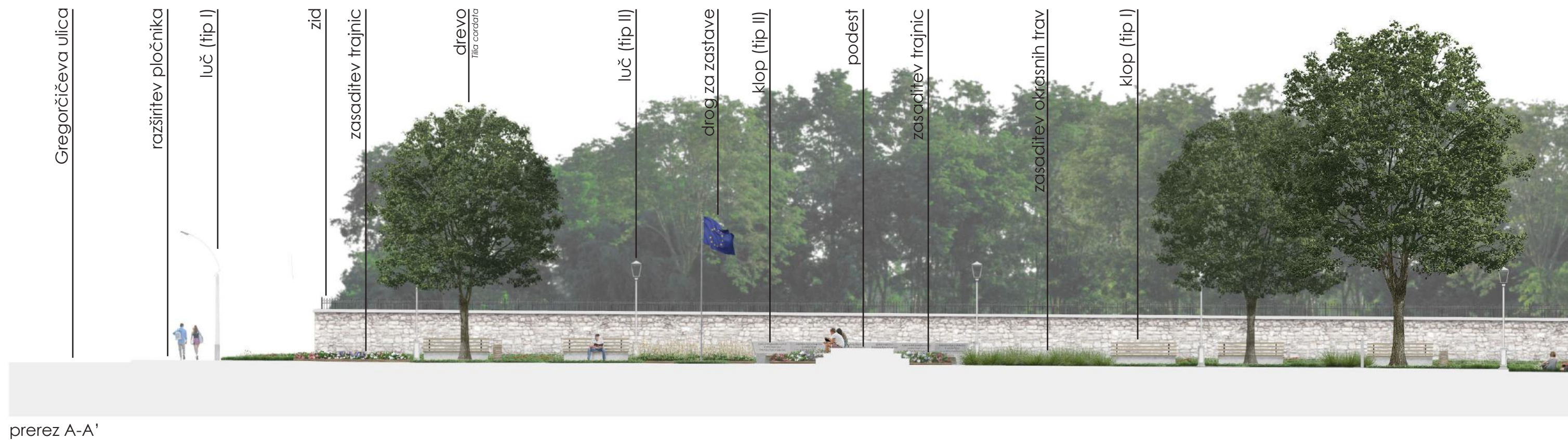
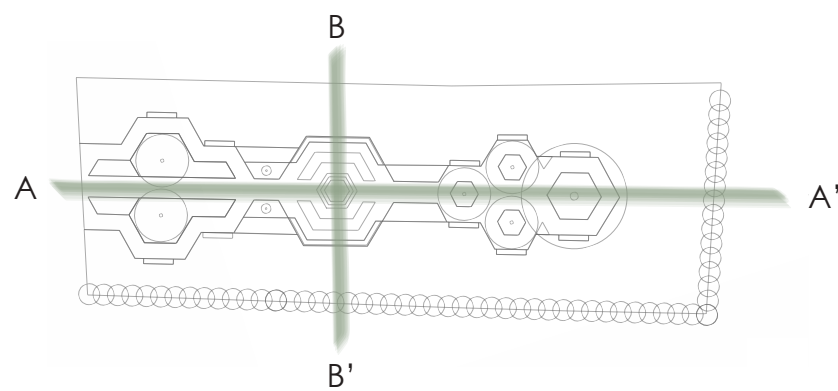




Prešernov goj

Partizanska cesta

8.2 prerezi





prerez B-B'

8.3 perspektive





9 viri

Natečajna naloga: Park slovenske himne v Kranju. 2022. Kranj, Občina Kranj

Simboli slovenstva. 2015. Ljubljana, Urad vlade Republike Slovenije za komuniciranje

<http://www.slovenija25.si/simboli-slovenstva/lipa/index.html> (28. januar 2022)

<http://www.slovenija25.si/simboli-slovenstva/cebelarstvo/index.html> (28. januar 2022)

<http://www.slovenija25.si/simboli-slovenstva/drzavna-himna/index.html> (28. januar 2022)



